

FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY PALACKÉHO V OLOMOUCI

KATEDRA SLAVISTIKY

Překlad současné ruské divadelní hry s komentářem

German Grekov – Ostanovka

Annotated Translation of Contemporary Russian Theatre Play

German Grekov – Ostanovka

Bakalářská práce

VYPRACOVALA: Kateřina Konvičná

VEDOUCÍ PRÁCE: Mgr. Martina Pálušová, Ph.D.

2024

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně a uvedla všechny použité prameny a literaturu.

V Olomouci, dne 7. 5. 2024

podpis

Ráda bych poděkovala své vedoucí, Mgr. Martině Pálušové, Ph.D., za cenné rady, které mi poskytla při psaní mé bakalářské práce.

podpis

Obsah

Úvod.....	2
1. PŘÍSTUPY K UMĚLECKÉMU PŘEKLADU.....	3
1.1. Základní složky textu	4
1.2. Teorie nepřeložitelnosti	4
2. PŘEKLADATELSKÝ PROCES.....	5
3. PŘEKLAD DRAMATICKÉHO TEXTU	5
4. GERMAN GREKOV	6
5. ANALÝZA DIVADELNÍ HRY	6
5.1. Obsahová analýza.....	6
5.2. Děj	8
První část	8
Druhá část	9
Třetí část	9
5.3. Postavy	10
5.4. Kompozice a časoprostor	11
6. VLASTNÍ PŘEKLAD	13
7. KOMENTÁŘ K PŘEKLADU	51
Závěr.....	54
Резюме	56
Prameny a literatura	59
Příloha	60
Anotace.....	95

Úvod

V této bakalářské práci se budu zabývat komentovaným překladem divadelní hry „Ostanovka“ od současného ruského autora Germana Grekova. Hra doposud nebyla přeložena do češtiny, proto cílem této práce je vytvoření funkčně ekvivalentního překladu, který bude srozumitelný českým čtenářům.

Práci člením do sedmi kapitol. V první kapitole velmi stručně popisuji historický vývoj překladu umělecké literatury a přístupu k překladu. Dále představím pojem „funkční ekvivalence“, a rozeberu základní složky textu, včetně sémantických, konotačních a pragmatických složek, které jsou pro překlad zásadní. A v neposlední řadě se budu věnovat teorii lingvistického determinismu.

V druhé kapitole se budu soustředit na překladatelský proces, který představí komunikační řetězec mezi autorem, překladatelem a čtenářem při překladu textu. Dále vysvětluji, jak se tento řetězec stává složitějším při inscenaci divadelního díla.

Ve třetí kapitole se zaměřím na překlad dramatického textu, zejména na rozdíly mezi textem určeným ke čtení a textem určeným k divadelní inscenaci a o jaký dramatický text se v případě mé bakalářské práce bude jednat.

Ve čtvrté kapitole budu pojednávat o životě a díle ruského dramatika, režiséra a herce Germana Grekova. Poskytnu přehled jeho vzdělání a profesní kariéry, včetně účasti jeho divadelních her na festivalu „Ljubimovka“ a festivalu současného dramatu „Drama. Nový kód“. Dále se zaměřím na jeho tvorbu a uvedu jeho další významné divadelní hry.

V páté kapitole budu překládanou divadelní hru analyzovat. Kapitola začíná obsahovou analýzou hry, dále popíše děj hry, který se točí kolem osudových rozhodnutí hlavní postavy Viktora a jejich vlivů na ostatní postavy. Budu zkoumat vztahy a konflikty mezi hlavními postavami, představím hlavní postavy a jejich charakterový vývoj a zaměřím se na kompozici a časoprostor hry.

V šesté kapitole představím vlastní překlad divadelní hry „Ostanovka“.

V sedmé kapitole poskytnu komentář k vlastnímu překladu, ve kterém zmíním hlavní překladatelské transformace a zaměřím se na problematická místa při překladu této hry a strategie, které jsem se při jejím převodu do češtiny rozhodla uplatnit.

Součástí práce je také ruskojazyčné resumé, seznam použité literatury a příloha s výchozím textem.

1. PŘÍSTUPY K UMĚLECKÉMU PŘEKLADU

Tradiční překlady umělecké literatury byly dříve více zaměřeny na literární estetiku, ale od druhé poloviny 20. století se začaly uplatňovat spíše lingvistické přístupy. Hlavním problémem byla dlouhou dobu otázka ekvivalentnosti, tedy možnost přenést veškerou informaci z textu ve výchozím jazyce do cílového jazyka, i když mají tyto jazyky rozdílné gramatické systémy. Pojetí ekvivalence je celá řada. Britský teoretik překladu John Catford přišel s názorem, že jednotky ve výchozím a cílovém jazyce nemusí mít stejný význam, ale mohou plnit stejnou funkci ve stejné situaci. „A tak už vlastně předjímá pojem tzv. „funkční ekvivalence“, s kterým dnes pracujeme, i když sám Catford tohoto termínu nepoužívá.“¹ Dále s ekvivalencí pracuje také E. A. Nida, L. S. Barchudarov nebo Ja. I. Recker.² Dnešní překladatelský přístup se soustředí spíše na to, aby překlad zachoval stejnou funkci jako původní text. To zahrnuje nejen zachování významu a faktických informací (detonační a referenční úrovně), ale také zachycení emocionálního a asociativního obsahu (konotační úroveň) a praktických aspektů textu (pragmatická úroveň). Překladatelé se snaží přenést všechny tyto aspekty textu do cílového jazyka, aby výsledný překlad co nejděle zachoval původní význam a účinek na čtenáře.³

Cílem překladu uměleckého textu není jen najít přesný překlad, ale spíše hledat výrazy, které budou v daném kontextu nejlépe odpovídat smyslu původního textu. Jednou z nejčastějších chyb je strach odchýlit se od formy originálu, což může vést k nevhodnému nebo nepřesnému překladu.⁴ Kvalitní překlad by měl splňovat minimálně tři základní kritéria:

- a) Jazykový projev v cílovém jazyce by měl působit přirozeně, bez náznaku, že se jedná o překlad.
- b) Výsledný text v cílovém jazyce by měl mít totožný význam a působit na čtenáře stejně jako původní text.

¹ KNITTLOVÁ, Dagmar; GRYGOVÁ, Bronislava a ZEHNALOVÁ, Jitka. *Překlad a překládání*. Monografie. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010, s. 7.

² HRDLIČKA, Milan. *Literární překlad a komunikace*. Praha: ISV nakladatelství, 2003, s. 19.

³ KNITTLOVÁ, Dagmar; GRYGOVÁ, Bronislava a ZEHNALOVÁ, Jitka. *Překlad a překládání*. Monografie. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010, s. 7-8.

⁴ VYCHODILOVÁ, Zdeňka. *Současné ruské drama*. Monografie. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014, s. 25-26.

- c) Jazykový projev v cílovém jazyce by měl zachovávat dynamiku a efektivitu původního textu ve výchozím jazyce.⁵

1.1. Základní složky textu

Základní složkou textu je sémantická složka, která je tvořena lexikálními prvky spojenými s gramatickým systémem, což zahrnuje slovní zásobu a gramatiku. Vedle denotační složky, která se zaměřuje na sdělení faktických informací, obsahuje text i složku konotační, která přispívá k emocionálnímu a stylistickému zbarvení textu. Dále se zmiňuje pragmatická složka obsahu, která se týká vztahu mezi jazykovým výrazem a účastníky komunikace. Tato složka zahrnuje, například, pragmatické implikace, kontextuální významy a sociokulturní konotace.

Všechny tyto složky textu jsou pevně spojeny a ovlivňují se navzájem. Při překladu je důležité zachovat význam a účinek všech těchto složek, což může vyžadovat různé strategie a úpravy textu při převodu do cílového jazyka.⁶

1.2. Teorie nepřeložitelnosti

Teorie lingvistického determinismu, kterou představili Edward Sapir a Benjamin Lee Whorf tvrdí, že jazyk, který používáme, ovlivňuje náš způsob myšlení a vnímání světa. Jedním z důsledků této teorie by byl princip nepřeložitelnosti, což by znamenalo, že některé koncepty nebo výrazy v jednom jazyce nelze přesně přeložit do jiného jazyka, protože neexistuje ekvivalentní výraz. Nicméně, moderní výzkumy a praxe ukazují, že tato teorie není zcela udržitelná. Překladaelé a lingvisté se setkávají s výzvami při překladu mezi jazyky, ale existují strategie a techniky, které umožňují překlad různých konceptů a výrazů. Praxe také nepotvrdila, že by některé koncepty byly zcela nepřeložitelné. To naznačuje tomu, že i když jazyk může ovlivňovat naše myšlení, není deterministickým faktorem, který by nás úplně omezoval v porozumění světu a komunikaci mezi různými kulturami.⁷

⁵ KNITTLOVÁ, Dagmar; GRYGOVÁ, Bronislava a ZEHNALOVÁ, Jitka. Překlad a překládání. Monografie. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010, s. 7-9.

⁶ Tamtéž, str. 7-9.

⁷ Tamtéž, str. 8-9.

2. PŘEKLADATELSKÝ PROCES

Překladatelský proces je komunikace, kdy překladatel musí porozumět sdělení obsaženému v původním textu a převést ho do jiného jazyka tak, aby zachoval význam a sdělení pro čtenáře ve výsledném překladu. Čtenář poté interpretuje toto sdělení v přeloženém textu. Tímto způsobem vzniká komunikační řetězec mezi autorem, překladatelem a čtenářem. O stupeň složitější je tento řetěz při inscenaci přeloženého divadelního díla, které je ještě komplexnější než klasický překlad textu. Divadelní soubor musí dešifrovat text překladu, porozumět mu a realizovat ho na jevišti tak, aby vytvořil nové sdělení ve formě divadelního představení. Toto nové sdělení, které vychází z původního textu, je pak předáváno publiku. Tímto procesem vzniká komunikační řetězec mezi překladatelem, divadelním souborem a diváky, který zahrnuje interpretaci, realizaci a přijímání sdělení ve formě divadelního představení.⁸

3. PŘEKLAD DRAMATICKÉHO TEXTU

Současné ruské divadlo je jednou z nejprogresivnějších uměleckých forem. Reaguje na současné problémy ve společnosti, odráží politické situace, pocity lidí a otevírá diskuse o důležitých tématech.⁹ Děje se tomu tak i v divadelní hře „Ostanovka“.

Drama je příkladem literárního druhu, určeného primárně k předvádění na jevišti. Herci na jevišti předvádí příběh, děj nebo událost, která se odehrává v přítomnosti před očima diváků. S tímto tématem souvisí také dramatický text, který může být pojímán ze dvou hledisek. Za prvé jako text určený ke čtení, za druhé jako text určený k inscenování. Jestliže je dramatický text určen ke čtení, překladatel se soustředí na čtenáře, který může číst pomalu, opakovaně a vracet se k textu, když je to potřeba. Čtenář má tak více času na přemýšlení a interpretaci textu. Naopak, pokud je dramatický text určen pro divadelní inscenaci, vyžaduje zohlednit scénické provedení. Divadelní představení je jedinečné, probíhá v určitém čase a na určitém místě a divák je vystaven neopakovatelné zkušenosti a vnímá představení nejen sluchem a zrakem, ale může také cítit vůně nebo jiné smyslové podněty. Překladatel musí proto myslet na to, jak bude text působit na diváka v divadle.

⁸ LEVÝ, Jiří. *Umění překladu*. 4., upr. vyd. Autor úvodu Zuzana JETTMAROVÁ. Praha: Apostrof, 2012, s. 42-43.

⁹ VYCHODILOVÁ, Zdeňka. *Současné ruské drama*. Monografie. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014, s. 13.

To znamená, že překlad musí být přizpůsobený scénickým potřebám, aby divák mohl plně pochopit a užít si představení. Pokud automaticky předpokládáme divadelní ztvárnění dramatického textu, je zásadní mít na paměti, že text bude vyslovován nahlas na jevišti. Proto je nezbytné zachovat přirozený rytmus řeči a zároveň dbát na to, aby dialogy plynuly hladce. Je důležité, aby se divákovi vůbec nezdálo, že se jedná o překlad. Repliky by měly věrně odrážet autentickou mluvu postav, aniž by působily příliš uměle. Měly by být přizpůsobené tak, aby hercům dobře seděly a šly jim snadno z úst.¹⁰

4. GERMAN GREKOV

German Grekov je ruský dramatik, režisér a herec, který se narodil v roce 1972. Absolvoval Voroněžský státní institut umění, kde studoval na divadelní fakultě divadelní a filmové herectví. Po absolvování pracoval jako dramaturg v Samarském akademickém dramatickém divadle M. Gorkého. Je držitelem diplomu ruské národní soutěže o nejlepší scénář v oblasti divadelního umění (Moskva 2006). Jeho hry se účastnily festivalu „Ljubimovka“ (Moskva, 2008-2010) a festivalu současného dramatu „Drama. Nový kód“ (rus. „Drama. Novyj kod“). Je také autorem dalších divadelních her, jako: „Četyre želanija madam Vatto“, „Kasting“, „Chimičeskij dom“ a další.¹¹

5. ANALÝZA DIVADELNÍ HRY

5.1. Obsahová analýza

Divadelní hra „Ostanovka“ byla napsána a poprvé uvedena na scénu v roce 2020 během festivalu Ljubimovka, což je soutěž ruskojazyčných dramatických textů. Autorem zmíněné hry je German Grekov, talentovaný ruský dramatik, herec a divadelní režisér. Tato hra spadá do žánru mockumentu a vypráví příběh úspěšného podnikatele Viktora. Když jednoho dne Viktor opustí své luxusní BMW a přisedne na zastávku, aby si užil teplý vánek, rozpoutá tím nečekanou sérii událostí.

¹⁰ PÁLUŠOVÁ, Martina. *A nesoudit znamená nečíst se...: současné ruské drama v českých překladech a divadelních inscenacích*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2016, s. 42-46.

¹¹ ГЕРМАН ГРЕКОВ. Online. © 2002—2021 — АНО ЦНД «ДОКУМЕНТАЛЬНАЯ СЦЕНА». Театр.doc. 2021. Dostupné z: <https://teatrdoc.ru/persons/person/465/>. [cit. 2024-04-28]. (vlastní překlad)

Tyto události zásadně změní osudy lidí kolem něj a vyvolají zajímavé reakce na různé existenciální otázky, jako je krize středního věku, manželské problémy, hledání identity a psychologický přerod.

German Grekov definuje žánr divadelní hry „Ostanovka“ jako mockument, což je žánr, který ještě v divadelním prostředí neexistuje. Mockument je definován jako lež, podvod, falešná práce, která se vydává za skutečnou. Termínem „mockument“ jsou označovány pseudodokumentární filmy. Jedná se o žánr hraného filmu, který napodobuje dokumentární snímky, používá falzifikaci a mystifikaci.¹² Grekov se rozhodl tímto žánrem experimentovat. Tato práce pro něj představuje paradox, v jeho případě umění přesvědčivě zobrazovat lidi a současně se do jejich role natolik vcítit, že se téměř ztotožní s jejich myšlením a vnímáním světa. To samé platí i pro postavu Viktora v jeho hře, který se vydává na falešnou cestu, ale nakonec začne skutečně prožívat to, co předstíral. Mezi hlavní témata hry můžeme zařadit mezilidské vztahy, rodinné konflikty, zradu, hledání identity a smyslu života.¹³

Celý děj se točí kolem jednání hlavního hrdiny, který se odváží udělat něco nečekaného – zastavit se, zpomalit. Toto zdánlivě prosté jednání má však hlubší význam. V dnešní uspěchané době se často zapomíná na jednoduché radosti a důležitost prostého bytí. Hlavní hrdina se rozhodne vymanit z tohoto kolotoče, alespoň na chvíli, a dopřát si pauzu. Jeho čin představuje symbolický akt, který odráží touhu po klidu a prostoru pro nadechnutí. Je to jako když se člověk odtrhne od každodenního shonu a uvědomí si krásu okamžiku a pocit současnosti. Tato zastávka tedy podle mého názoru není jen fyzickým činem, ale i mentálním – je to dobrovolná volba okamžiku. A možná právě v této jednoduché pauze spočívá klíč k nalezení míru a harmonie v chaotickém světě kolem nás.

¹² Online. ЧЕРКАСОВА, Валерия. Театръ. 2022. Dostupné z: <https://oteatre.info/ostanovka-staryj-dom/>. [cit. 2024-04-16]. (vlastní překlad)

¹³ Tamtéž.

5.2. Děj

Děj divadelní hry se odehrává kolem události, která nastane při zastavení vozu hlavního protagonisty u tramvajové zastávky. Tato situace se však postupně stává klíčovým momentem pro hlavní postavy a odhaluje skryté vrstvy jejich vztahů a vnitřních konfliktů. Zásadní postavou je Viktor, úspěšný podnikatel, jehož rozhodnutí zastavit se u tramvajové zastávky vyvolává komplexní řetězec událostí, které ovlivňují nejen jeho vlastní osud, ale i životy lidí kolem něj. Hra postupně odhaluje tajemství, lži a skryté nedostatky v mezilidských vztazích, které jsou vyvolány touto zdánlivě nepodstatnou situací. Autor nejen vytváří napínavou atmosféru, ale také poukazuje na důležitost pravdivosti a odhalování skrytých motivací a konfliktů v mezilidských interakcích.

První část

První část se odehrává v prostředí dvou rodin – Volkových a Tertišnových. Nataša Volkovová, žena v domácnosti, vypráví o událostech, které předcházely záhadnému chování jejího manžela Viktora. Viktor a jeho kamarád Mark jsou dlouholetí přátelé, kteří se seznámili díky společnému zájmu o aikido. Oba jsou ženatí, Viktor s Natašou a Mark s Irinou. Mark, právník a přítel Viktora, vzpomíná na svůj vztah s Viktorem a jejich společné začátky v aikidu. Mark zdůrazňuje filozofický přístup svého trenéra k životu, který ovlivnil i jeho právní kariéru. Jeho manželka, Irina, se připojuje k vyprávění a líčí, jak se seznámila s Natašou na univerzitě a jak se obě později provdaly za Viktora a Marka. Irina zdůrazňuje svou touhu žít mimo město a svůj rozdílný životní styl ve srovnání s Markem, který se stal líným a pasivním.

Vše začíná, když se Nataša s Viktorem vydávají na cestu k Markovi a Irině, aby vyzvedli Natašin mobil, který tam předešlý den zapomněla. Během cesty diskutují o letních plánech pro svou dceru Leru a zdá se, že jejich rozhovor probíhá normálně. Pak ale přichází zvrat. Viktor odmítá pokračovat v cestě a usedá na tramvajovou zastávku, což vyvolává znepokojení u ostatních. Mark s Irinou se okamžitě vydávají za nimi. Když se setkají na zastávce, Viktor se chová podivně, ale nakonec souhlasí s návratem domů. Nikdo však neřeší příčinu jeho chování. Následující den se Nataša vydává do města, kde znovu najde Viktora sedícího na lavičce na stejné zastávce, tentokrát usměvavého a klidného. Tímto se uzavírá první část divadelní hry, která představuje záhadný zlom v životech obou rodin a zanechává v nás otázky a napětí, co se stane dál.

Druhá část

Druhá část má mnoho emocí a nečekaných zvrátů. Zdá se, že vztahy mezi postavami jsou složitější, než se na první pohled zdálo. Valerie, dcera Viktora, přichází domů ze školy a zjišťuje, že něco není v pořádku s jejím otcem. Její matka Nataša je rozrušená a brečí, ale nedokáže Valerii přesně říct, co se stalo. Valerie se rozhodne hledat svého otce a najde ho sedět na zastávce. Přestože na začátku nerozumí, proč tam sedí, brzy pochopí, že je její otec šťastný, a to ji potěší. Mezitím se Nataša setkává s Irinou, manželkou Marka, a ta ji podrobně vyslyší, co se děje s Viktorem. Irina má silnou intuici a podezření, že Nataša může mít něco společného s Viktorovým chováním. Nataša se snaží Irinu přesvědčit, že Viktorovi není nevěrná, ale Irina stále trvá na svém podezření. Mark a jeho žena Irina mají své vlastní problémy. Jejich konverzace v autě odhaluje napětí v jejich vztahu, kdy se zdá, že Irina má pocit, že Mark se od ní vzdaluje. Tato situace zvyšuje její podezření ohledně vztahu mezi Viktorem a Natašou, což ji vede k nápadu odletět společně se svým synem za Irininou kamarádkou na Bali. Nataša, v snažení zjistit pravdu o Viktorově podivném chování, se setkává s Markem, ale jejich rozhovor nepřináší jasné odpovědi. Později, když si uvědomí, že Viktorovi nemá co nabídnout, se rozhodne mu všechno říct, a nakonec mu přiznává svou nevěru s Markem.

Třetí část

Viktorovo sezení na lavičce se ukazuje být mnohem složitější záležitostí, než na první pohled působilo. Dozvídáme se, že Viktor měl problémy ve své firmě a nechtěl je už nadále řešit, a tak přenesl veškeré pravomoci na svou manželku. Příběh také přináší další vrstvu napětí a dramatického momentu, kdy Mark upadá do bezvědomí a je převezen do nemocnice. Po probuzení z kómatu se Mark po dlouhé době setkává se svým otcem. Setkání s otcem, se stalo pro Markův duševní stav klíčovým. Navazují spolu opět kontakt. Mark se k otcovi na nějakou dobu rozhodl přestěhovat. Vyřešení konfliktu mezi Markem a Viktorem odkrývá hlubší rozměr jejich vztahu a přináší do příběhu moment poznání a uvědomění si vlastních chyb a nedostatků. Viktor sdělil Markovi své plány do budoucna, zároveň příčinu toho, proč sedával na zastávce.

Sezení na zastávce pro něj znamenalo jakýsi vnitřní klid, zastavení a odpočinek od všech starostí a zároveň chtěl na sebe upozornit a udělat si reklamu, aby o něm a jeho firmě začali psát, protože přicházel o byznys. Bohužel tato reklama nevyšla a vyplynuly na povrch jiné věci. Konec je plný emocí, napětí, dramatických zvrátů.

5.3. Postavy

Viktor Volkov

Viktor je jednou z hlavních postav této divadelní hry. Je to úspěšný podnikatel, má dceru Valerii a manželku Natašu. Jeho dlouholetým přítelem je Mark Tertišnyj. Jejich vztah je založen na vzájemné důvěře a loajalitě. Jelikož hra neobsahuje žádné Viktorovy výpovědi a vede pouze dialogy s postavami, můžeme se jen domnívat, že je postavou plnou vnitřních rozporů a konfliktů. Na jedné straně má ambice a touhu po úspěchu ve své firmě. Na druhé straně je vyčerpaný a frustrovaný z problémů, které se v jeho firmě objevily, což ho vede k útěku a pasivitě. Jeho symbolický útěk na lavičku na zastávce je zjevným projevem jeho touhy po úniku od skutečnosti a odpočinku od svých starostí. Tato lavička na zastávce se pro něj stává místem, kde hledá klid a útočiště před problémy. Během hry prochází Viktor významným vývojem. Postupně se musí vyrovnat se svými vlastními problémy, což vede k tomu, že se otevře svým blízkým a přijme pomoc a porozumění. Viktorova postava nese také symbolický význam. Jeho útěk na lavičku může být metaforou pro útěk před vlastními problémy a odpovědnostmi, ale zároveň může být symbolem hledání vnitřního klidu a odpočinku v chaosu světa kolem něj.

Mark Tertišnyj

Další důležitou postavou hry je Mark, Viktorův kamarád. Pracuje jako právník, jeho manželka je Irina Tertišnová. Je plný emocí a vnitřních konfliktů. Snaží se najít smysl a rovnováhu ve svém životě navzdory osobním i rodinným problémům. Zhoršení Markova zdravotního stavu je klíčovým prvkem v příběhu, který přináší do děje dramatické napětí. Markova postava je také známkou hledání smyslu a významu v jeho životě. Jeho konfrontace se zdravotními problémy a minulostí ho nutí zamýšlet se nad svým životem a rozhodnutími, což přináší do hry hloubku a autentičnost.

Nataša Volkovová

Nataša – žena v domácnosti, Viktorova manželka. Má velmi dobrý vztah s Markem a Irinou, což jsou blízcí přátelé Nataši i Viktora. Když se její manžel začíná chovat divně, začíná se o něj bát, neví, co se s ním děje a propadá panice. Zároveň je ale ve svých názorech opatrná a nevěří tomu, že by se Viktor takhle chovat kvůli tomu, že by ji podváděl nebo dělal něco špatného. Postupně ale začne pocíťovat vinu kvůli své nevěře s Markem. Nakonec je tedy ona ta, která Viktora podvedla. Přestože udělala chybu, projevila snahu situaci napravit a Viktorovi o své nevěře řekne. Po přiznání zažívá úlevu a uvědomuje si důsledky svých činů. Nakonec se snaží vyrovnat se svou minulostí.

Irina Tertišnová

Irina – Markova manželka, žena v domácnosti. Irina má velmi dobrý vztah s Natašou, jsou to dlouholeté přítelkyně. Má ráda pohyb a aktivní styl života. Společně s Markem vychovávají syna Edika a na pohled působí jako ideální rodinka. Irina je citlivá a pozorná, a jakmile se vyskytne nějaký problém, řeší ho. Má podezření, že její manžel Mark by ji mohl být nevěrný. Nakonec se dozvídá, že ji opravdu podvedl, když Nataša jejich aférku přiznává. Rozhodne se tedy společně s Edikem přestěhovat za svou kamarádkou na Bali. Její život se výrazně změní, a díky tomu se jí podaří opět najít samu sebe.

5.4. Kompozice a časoprostor

Hra se skládá ze tří scén a sleduje několik paralelních příběhových linek, které se postupně spojují a vyvrcholí v dramatickém závěru. Hlavními postavami jsou Viktor, Mark, Nataša, Irina a další. Čas a místo, ve kterém se hra odehrává, jsou dynamické a proměnlivé. Děj se střídá mezi současností a retrospektivami do minulosti. Děj se většinu času odehrává na zastávce. „Ostanovka“ je současnou ruskou divadelní hrou, která se odehrává v 21. století. Je zasazena do současného prostředí a reflektuje současné problémy a témata. Ve hře jsou použity jak dialogy, tak monology. Dialogy slouží k interakci mezi postavami a rozvoji příběhu, zatímco monology umožňují postavám vyjádřit své vnitřní myšlenky a emoce. Hlavní postava Viktor ve hře nemá žádné monology, pouze dialogy s jinými postavami. Součástí dramatu jsou také scénické poznámky, které udávají informace o prostředí a postavách.

Divadelní hra je napsána ve stylu filmového dokumentu, přičemž představuje výpovědi jednotlivých postav, jako by byly součástí interview nebo zpovědí na začátku dokumentu. Text je složen z úryvků různých rozhovorů a sdělení, které poskytují vhled do životů postav a jejich vztahů. Dialogy ve hře slouží jako záznamy skutečných událostí nebo rekonstrukce scén z minulosti. V těchto dialozích postavy jednájí a komunikují mezi sebou, což přináší divákům vhled do situací a konfliktů, které byly nastíněny v úvodních výpovědích. Struktura mockumentu tak kombinuje prvky dokumentárního a dramatického vyprávění, čímž vytváří zajímavý formát pro divadelní hru.

6. VLASTNÍ PŘEKLAD

OSTANOVKA

German Grekov

Zastávka

Mockument pro divadlo

23. května 20** ve 14:30 Viktor Volkov, majitel obchodního řetězce s farmářskými produkty, zastavil ve svém BMW 5. generace vedle tramvajové zastávky na ulici Z*****na. Vystoupil z auta, došel na zastávku a sedl si na lavičku, aby z ní během několika dní nevstal, a opustil tak svou rodinu, práci a přátele.

ČÁST PRVNÍ

JAK SE TO VŠECHNO STALO

NATAŠA VOLKOVOVÁ, Viktorova manželka, žena v domácnosti

Jak se to všechno stalo? Jednoduše. Viktor řídil a já seděla na místě spolujezdce. Jeli jsme za Markem a Irinou Tertišnovými. Včera jsme totiž byli na oslavě Markových narozenin a já tam nechala mobil, takže jsme ho jeli vyzvednout. Týden před tím k nám Irka přijela, celá ubrečená, že se s Markem něco děje. Ale oslava se povedla. Bylo tak veselo, že jsem si u nich zapomněla mobil. Cestou jsme si povídali. Mluvila jsem o tom, že se musíme rozhodnout, kam pošleme Leru na letní prázdniny (Lera je naše dcera). Holka by chtěla na Nový Zéland, do vesnice Hobbiton, a vylézt na ledovec Františka Josefa. Viktor řekl, že to není špatný nápad. Potom už jsme jen mlčeli. Přemýšlela jsem nad svými věcmi a on nejspíš taky. Nic neobvyklého se nestalo.

MARK TERTIŠNYJ, Viktorův kamarád, právník

S Viktorem jsme přátelé už 20 let, od 11. třídy. Moji rodiče se přestěhovali do jiné čtvrti a já musel školu dokončit jinde. Tam jsme se s Viktorem seznámili díky sportu. Viktor se stejně jako já věnoval aikidu. Většina kluků ve škole chodila hlavně na box, byl to takový klučičí sport. Ale Viktor na aikido. Nakazil se aikidem, když viděl film se Steven Seagalem „Přepadení v Pacifiku.“ A tak mě přitáhl do oddílu. Na začátku mě to moc nebralo, ale později jsem se do toho taky dostal. Náš trenér měl takový filozofický přístup ke všemu. Všechno vysvětloval jako by vycházel přímo z jádra věci. Jmenoval se Nikolaj Michajlovič Žarikov, ale mezi sebou jsme mu říkali Michalyč.

NIKOLAJ MICHAJLOVIČ ŽARIKOV (MICHALYČ), trenér aikida

Nemůžu říct, že by Viktora zajímala zrovna filozofická stránka aikida, ale líbila se mu ta fyzická, kterou vnímal jako efektivní. Sem tam se zastal nějaké holčiny nebo vyřídil pár chuligánů. Ale jeho kámoš, Mark, to vnímal opačně, a proto vyhrál juniorskou kategorii v krajském kole.

MARK TERTIŠNYJ, Viktorův kamarád, právník

Co je v aikidu nejdůležitější? Obrátit zásah protivníka proti němu samotnému. To znamená, že ty sám nemáš nikdy právo na někoho zaútočit. Pokud to uděláš, už tím jsi prohrál. Tohle mi hodně pomáhá i v mé právnícké profesi.

NATAŠA VOLKOVÁ, Viktorova žena, žena v domácnosti

Viktor sem tam jezdil do klubu na trénink aikida. Nebylo to tak často, ale občas se tam ukázal. Naopak Mark tam vůbec nechodil. Aikida už úplně nechal, i když Viktor tvrdil, že Mark v mládí měl v tomhle sportu úspěchy.

MARK TERTIŠNYJ, Viktorův kamarád, právník

Po škole se Viktor dostal na technickou školu a já na práva. Ale pořád jsme se stýkali a lovili holky. Mimochodem, Nataša a Irina byly už dříve kamarádky a pak se z nich staly naše manželky.

IRINA TERTIŠNOVÁ, Markova manželka, žena v domácnosti

S Natašou jsme studovaly na fakultě žurnalistiky. S Markem jsme se vzali, když jsem byla ve třetáku. Pak jsem otěhotněla a s univerzitou skončila. Nataša školu dodělala. Podle mě ale v tom oboru stejně nikdy nepracovala.

NATAŠA VOLKOVOVÁ, Viktorova žena, žena v domácnosti

Po univerzitě jsem pracovala asi půl roku jako korespondentka pro místní časopis. Všichni mě tam ale kritizovali a já byla strašně nervózní. Tak mi Viktor řekl: „Máš tohle vůbec zapotřebí? Uděláme si dítě!“ A tak jsem porodila naši Lerku. Potom Viktor koupil nový dům za městem a já zařídila veškeré vybavení. Ira s Markem si koupili nový byt ve městě. Mark říkal, že je pro něj pohodlnější bydlet blízko své práce, zatímco Ira, stejně jako my, chtěla žít mimo město.

IRINA TERTIŠNOVÁ, Markova manželka, žena v domácnosti

Nemám ráda město, hlavně to naše. Párkrát zajdu do restaurace, do klubu, ale to je všechno. Žádná zábava. Kdežto v přírodě je krásně. V létě se člověk koupe, v zimě lyžuje. Mám ráda pohyb, ale Mark za poslední dobu zlenivěl a přibral. Každý večer hraje se synem na konzoli nebo se dívá na seriály s flaškou piva v ruce.

MARK TERTIŠNYJ, Viktorův kamarád, právník

Ano, měl jsem takové období. Jednu dobu jsem hodně běhal a byl v neustálém shonu. Pak jsem se ale rozhodl, že je načase si odpočinout!

IRINA TERTIŠNOVÁ, Markova manželka, žena v domácnosti

Mark nebyl moc na oslavy narozenin, ale já jsem na něj tlačila, abychom se sešli, protože jsme se dlouho neviděli. A taky jsem potřebovala nějak zakrýt ten trapas, kdy jsem přijela k Natálii a Viktorovi celá ubrečená.

MARK TERTIŠNYJ, Viktorův kamarád, právník

No, nevyšlo to úplně tak, jak jsem si představoval. S Irinou se obvykle moc nehádáme, ale v tu chvíli jsem prostě neudržel nervy. A všechno jen kvůli té zatracené výstavě.

IRINA TERTIŠNOVÁ, Markova manželka, žena v domácnosti

Pozvali nás s Markem na vernisáž v Millennium. Millennium je jeden z nejstarších klubů u nás ve městě, který tu funguje už od roku 2000. Měla se sejít celá naše stará parta.

OLEG RUZAJEV, umělecký ředitel klubu „Millennium“

Ten klub je fakt legenda. Původně to byl jen takovej normální noční klub pro mladý, ale pak jsme se zaměřili na uměleckou scénu našeho městě. Tady je hrozně silná tvůrčí komunita a takové místo prostě potřebujeme. Dalo by se říct, že je to takový zdroj energie, kde se konají koncerty, výstavy a dokonce i představení současné dramatické tvorby.

IRINA TERTIŠNOVÁ, Markova manželka, žena v domácnosti

S Markem jsme už půl roku nevyšli nikam mezi lidi. A Nataša mi řekla, že jestli s Markem půjdeme, tak oni s Viktorem půjdou taky. Jenže Nataša s Viktorem jsou společenšší, stále někam jezdí, ne tak jako my.

MARK TERTIŠNYJ, Viktorův kamarád, právník

Ne, ale ve skutečnosti mi bylo dost zle. Teď jsou ty tak... Chtěl jsem prostě jen odpočívat.

IRINA TERTIŠNOVÁ, Markova manželka, žena v domácnosti

Ne, na Marka jsem nebyla našťvaná. Řekl mi: „Můžeš jet beze mě.“ Já jsem na to nic neřekla a on se z nějakého důvodu rozčílil.

MARK TERTIŠNYJ, Viktorův kamarád, právník

Irina to umí udělat tak, že se pak začnu cítit provinile. A já to nenávidím, zvláště když za to nemůžu...

NATAŠA VOLKOVÁ, Viktorova žena, žena v domácnosti

Vlastně se mi zdá, že se Irina s Markem moc nehádali, pokud vím. Ale znáte to, v každé rodině, i v té nejideálnější, jsou dny, kdy to neklape!

IRINA TERTIŠNOVÁ, Markova manželka, žena v domácnosti

Ten večer jsem byla u Volkových. Nataša mě uklidnila, jak nejlíp mohla. Pak přijel Marek, omluvil se a odvezl mě domů. Pak jsme se rozhodli, že Volkovy pozveme na Markovu oslavu narozenin.

MARK TERTIŠNYJ, Viktorův kamarád, právník

Narozeniny byly úžasné! Dlouho jsme se necítili tak skvěle. A Viktor, ten nás všechny dostal, bavil nás jak blázen. Myslím, že v tom všem vzrušení Nataša zapoměla svůj telefon. Nicméně, nic nenaznačovalo tomu všemu, co se stalo.

IRINA TERTIŠNOVÁ, Markova manželka, žena v domácnosti

Druhý den jsme se s Natašou domluvili, že se u nás stává pro ten telefon. Mark taky říkal, že ještě mají zbytky dortu, tak jsme si řekli, že ho dneska společně sníme. A za hodinu volá Nataša z Viktorova mobilu, že prý Viktor vystoupil z auta a sedí na tramvajové zastávce. Sedí, usmívá se a říká, že všechno je v pořádku, ale že nechce nikam jet. Nataša neví, co dělat. A tak jsme se s Markem okamžitě sebrali a jeli jsme za nimi.

REKONSTRUKCE

Zastávka. Na lavičce sedí Viktor a vedle něj Nataša. Viktor se směje, Nataša brečí. Vedle zastavuje auto a vylézá z něj Marek a Irina. Irina se vrhá k Nataše, Marek jde za Viktorem.

MARK: Ahoj Viktore!

VIKTOR: Ahoj.

MARK: Co se stalo?

VIKTOR: Co by se mělo stát?

MARK: Proč Nataša brečí?

Viktor se dívá na Natašu, jako by ji viděl poprvé v životě.

VIKTOR: No jo, brečí.

MARK: Proč nechceš jet domů?

VIKTOR: Domů?

MARK: Ano, domů

VIKTOR: Proč nechci?

MARK: No to nevím.

VIKTOR: Já taky ne.

MARK: Tak pojeděš teda domů?

VIKTOR: Ano.

MARK: Tak jedeme.

VIKTOR: Dobře.

Mark vstane z lavičky. O chvíli později se už i Viktor zvedá z lavičky. Irina objímá brečící Natašu a pomáhá jí vstát. Všichni ze zastávky odcházejí.

NATAŠA VOLKOVÁ, Viktorova žena, žena v domácnosti

V tu chvíli jsem byla fakt na nervy, skoro jsem se zbláznila. Ale Mark věděl co říct. Jela jsem s Irinou jejich autem a Mark řídil to naše. Přijeli jsme k nám domů, chvíli jsme poseděli, Viktor byl docela klidnej, ale moc nemluvil. S Irinou jsme otevřely láhev vína. c O čem jsme mluvili? No, o všem možném, ale nikdo z nás neřešil tu zastávku.

MARK TERTIŠNYJ, Viktorův kamarád, právník

Co jsem si o tom tehdy myslel? Popravdě řečeno, vzal jsem to celkem v pohodě. Víte, každý chlap má nějaký ten moment v životě, kdy má chuť se na všechno vykašlat a jít kam ho nohy nesou. Jsem teď pod obrovským tlakem, chápete? Třeba ten stereotyp, že chlap musí pořád o všem rozhodovat. Ale někdy si prostě řekneš, že už dost... že to necháš bejt a necháš věci jít svou cestou, bez toho, aby sis zbytečně lámala hlavu s rozhodováním. Tyhle myšlenky mě občas napadaly. Takže mě Viktorovo chování v tu chvíli vlastně ani moc nepřekvapilo.

IRINA TERTIŠNOVÁ, Markova manželka, žena v domácnosti

Co jsem si tehdy myslela? Napadlo mě, že Viktor začíná Natašu podezřívát z nevěry. Nevím, proč jsem si to myslela. Asi takovej ten instinkt.

NATAŠA VOLKOVOVÁ, Viktorova žena, žena v domácnosti

Viktor nikdy nežártil. Občas jsem se samozřejmě zeptala, jestli mě nepodvádí. Nedávno u něj totiž začala pracovat mladá asistentka Věra, pokud si správně pamatuju. Trávil s ní hodně času. Ale ani mě nenapadlo, že by se mezi nimi něco dělo!

VĚRA ŽDANOVÁ, Viktorova asistentka

Viktor Nikolajevič byl velmi spokojen s mou prací. Samozřejmě, že jsme měli jen profesionální vztah. Mám přítele Davida, se kterým se plánujeme brát.

DAVID MESCHIJA, partner Věry Ždanové

Věra je na mě docela přísná. To mě trochu štve. Je to perfekcionistka. Ale jinak je všechno v pohodě. Tohle léto se budeme brát.

MARK TERTIŠNYJ, Viktorův kamarád, právník

Jestli Viktor zahýbal Nataše? Myslím, že ne. Pokud by k tomu došlo, určitě by mi o tom řekl. Neměli jsme mezi sebou tajemství. Asistentka Věra byla samozřejmě velmi půvabná dívka, a Viktor byl hrdý na to, že má takovou asistentku. Bral svůj byznys velmi vážně a nikdy by nemíchal osobní záležitosti s pracovními.

NATAŠA VOLKOVOVÁ, Viktorova žena, žena v domácnosti

Jasně, že jsem očekávala, že se to zlepší. Když jsme vyprovázeli Marka s Irinou a šli spát, doufala jsem, že další den bude zase všechno jako dřív. Ale když jsem se druhý den vzbudila, Viktora jsem vedle sebe nenašla. Nebyl ani nikde v domě. Jeho telefon ležel na nočním stolku. Hlavou se mi začaly honit děsné představy. Tak jsem nasedla do auta a vyrazila do města. Když jsem dorazila na zastávku Z*****a, tak se mé představy naplnily. Viktor seděl na té samé lavičce. Vedle něj stáli lidé a čekali na tramvaj. Ale Viktor nikam nespěchal a na nic nečekal. Jen se stejně jako včera šťastně usmíval.

ČÁST DRUHÁ

VŠECHNO SKRYTÉ SE STÁVÁ ZJEVNÝM

VALERIE VOLKOVÁ, Viktorova dcera

Když jsem přišla ze školy, máma mi řekla, že s tátou není něco v pořádku. Právě se od něj vrátila. Seděla s ním na zastávce, ale nic z něj nevytáhla, tak se vrátila domů a brečela. Tehdy jsem to vůbec nechápala. Táta si prostě sedl na zastávku, no a co? Máma mi řekla, kde ta zastávka je a já tam jela. Když jsem vedle něj seděla, pochopila jsem, že je mu fakt dobře. A v tu chvíli bylo dobře i mně. Poprvé v životě jsem viděla svého otce tak šťastného. Obvykle pořád něco řešil a byl v práci, ale tady jsem viděla úplně jiného člověka. A líbil se mi víc teď, než předtím.

NATAŠA VOLKOVÁ, Viktorova žena, žena v domácnosti

Když Lera odjela za otcem, zavolala jsem Markovi. Byl v práci a měl toho hodně, ale řekl mi, že až skončí, tak za Viktorem zajede. Po telefonátu s Markem mi volala Irina, že za mnou přijede.

IRINA TERTIŠNOVÁ, Markova manželka, žena v domácnosti

Už včera jsem měla pocit, že Nataša má něco společného s tím, co se děje s Viktorem. Mám prostě fakt silnou intuici, co se týče takových věcí. Na výšce před tělocvikem začaly z dámských šaten mizet peníze. A já měla takovej sen, že jedna holka z naší skupiny je krade. Ale nikomu jsem o tom snu neříkala. Pak později tu holku skutečně chytili, trpěla kleptomanií.

DÍVKA, spolužačka Iriny, trpěla kleptomanií

Ano, opravdu jsem trpěla kleptomanií. Potom jsem chodila na terapie k panu profesoru Strelnikovovi. Co se týče Irinina snu o tom, že kradu, věděla jsem to. Když mě pak chytili, řekla o tom snu všem. Ale nikdo jí zvláště nevěřil. Kdyby to řekla hned a mě díky tomu chytili, to by bylo něco jiného!

MARK TERTIŠNYJ, Viktorův kamarád, právník

Jakmile jsem skončil v práci, hned jsem jel za Viktorem na zastávku. Když jsem tam dorazil, Viktor seděl stejně jako včera, na stejném místě a s klidným úsměvem na tváři. Přisedl jsem si k němu.

REKONSTRUKCE

Zastávka. Na lavičce sedí Viktor. Přisedá k němu Mark.

MARK: Ahoj!

VIKTOR: Ahoj!

MARK: Zase tu sedíš?

VIKTOR: Jo.

MARK: Řekni mi, popravdě, co se s tebou děje?

VIKTOR: Když jsem projížděl kolem téhle zastávky, vždycky mě napadlo, že by bylo fajn vystoupit z auta a jen tak tady posedět. Jen na chvíli si odpočinout a pak pokračovat dál. Ale vždycky jsem se přemohl a neudělal to. Ale teď jsem to udělal. Vystoupil jsem a sedl si sem.

MARK: A co dál?

VIKTOR: Když jsem seděl, cítil jsem tak příjemný vítr. Poprvé v životě jsem se cítil opravdu dobře. To je vše.

MARK: A když ses vrátil domů, bylo ti zase špatně?

VIKTOR: Ne, ale tady je to mnohem lepší. Je tu zase ten vítr.

PAUZA.

MARK: Víš... Já tu žádný vítr necítím.

VIKTOR: Možná.

MARK: Co „možná“?

VIKTOR: Možná, že ho necítíš. Ale to na tom nic nemění.

MARK: Kamaráde, zdá se mi, že se divně tváříš! A to dost!

VIKTOR: Asi ano.

MARK: A půjdeš zase do práce, nebo ne?

VIKTOR: Nevím.

MARK: Takže ty jsi jako ten Buddha, duchovní guru, a my ostatní jsme jenom banda nevědomých lidí? Viktore, ten nápad s osvícením už je asi trochu za zenitem, co myslíš? Máš v záloze něco lepšího?

VIKTOR: Dobře.

MARK: Co „dobře“?

VIKTOR: Vymyslím něco lepšího.

MARK: Viktore, poprvé za několik let mám chuť tě praštit!

VIKTOR: No dobrá, pokud chceš.

MARK: Ale budeš stát vlevo, podle všech pravidel. Jasný?

VIKTOR: Uvidíme, jak to půjde.

PAUZA.

MARK: Pojedu si teď promluvit s Natašou. A pak za tebou oba přijedeme, ano?

VIKTOR: Dobře.

MARK: Ok, čekej na nás tady.

VIKTOR: Dobře.

Mark vstává a odchází.

MARK TERTIŠNYJ, Viktorův kamarád, právník

Já sám jsem nevěděl, co dělat dál. Ale pokud si promluvíme společně s Natašou, můžeme na něco přijít.

NATAŠA VOLKOVÁ, Viktorova žena, žena v domácnosti

Když ke mně přišla Ira, okamžitě mě začala vyslychat. Upřímně řečeno, takový tlak jsem od ní nečekala.

REKONSTRUKCE

Dům Viktora a Nataši. Nataša s Irou sedí na pohovce. Obě jsou rozrušené.

IRINA: Natašo, řekni mi pravdu. Měla jsi někoho? Podvedla jsi ho?

NATAŠA: Chceš tím říct, že Viktor se změnil, protože zjistil, že jsem mu byla nevěrná?

IRINA: Aha. Takže jsi ho podvedla...

NATAŠA: Iro, na základě čeho děláš takové závěry? Já jsem vůbec neřekla, že jsem byla Viktorovi nevěrná. Já jsem jenom řekla, že by mohl zjistit, že jsem mu byla nevěrná, a to je obrovský rozdíl.

IRINA: Takže chceš říct, že mu někdo mohl říct, že jsi mu byla nevěrná, i když jsi nebyla?

NATAŠA: Ano, přesně tak.

IRINA: A kdo?

NATAŠA: To nevím. Ale myslím si, že by se našli zájemci.

IRINA: A jsi si jistá, že jsi mu nebyla nevěrná?

NATAŠA: Proč bych mu měla být nevěrná, Iro?

IRINA: Proč vůbec někdo bývá nevěrný, Natašo?

NATAŠA: Jak to mám vědět? A proč to vůbec tady teď řešíme?

IRINA: Protože já jsem nikdy nebyla Markovi nevěrná. A nevím, co to vlastně znamená.

NATAŠA: A proč si myslíš, že já jsem byla Viktorovi nevěrná?

IRINA: Já si to nemyslím, jen předpokládám.

NATAŠA: Na čem se zakládají tvé předpoklady, Irino?

IRINA: Na tom, že Viktor sedí na zastávce místo toho, aby byl tady společně s tebou.

NATAŠA: No, touhle dobou bývá obvykle v práci!

IRINA: Tím hůř, Natašo. Místo toho sedí na zastávce!

NATAŠA: Irino, nepřijde ti, že je to divná reakce na předpokládanou manželskou nevěru?

IRINA: Natašo, ty neznáš muže. Reakce mohou být různé. Jen mi upřímně odpověz: Byla jsi mu nevěrná nebo ne?

NATAŠA: Ne, Iro! Nepodvedla jsem ho. Jsi spokojená?

IRINA: Proč bych měla být spokojená? Právě naopak, pokud to není kvůli nevěře, tak to bude kvůli něčemu jinému...

NATAŠA: Přesně tak, Iro, kvůli něčemu jinému. Ale nevím čemu.

IRINA: Hlavně zůstaň klidná. Seber se. A my teď společně něco vymyslíme! Kde tady máš něco k pití? Dej, já ti naliju.

NATAŠA: Tam je whiskey.

IRINA: Led?

NATAŠA: Není třeba.

IRINA: Teď se napijeme a společně na něco přijdeme!

Irina nalévá Nataši whiskey a sedá si vedle ní.

MARK TERTIŠNYJ, Viktorův kamarád, právník

Přijel jsem k Nataši a narazil tam na svoji ženu Irinu. Upřímně řečeno, úplně jsem na ni zapomněl. Nebo spíš, vůbec jsem nepředpokládal, že Ira přijde navštívit Natašu. Takže ten rozhovor s Natašou, který jsem očekával, se nekonal. Řekl jsem, že jsem byl na zastávce, znovu mluvil s Viktorem, že se v podstatě chová rozumně, a že budu přemýšlet, co dál. Najednou Ira chtěla jít domů. S Natašou už dopily a chtěla, abych ji odvezl.

IRINA TERTIŠNOVÁ, Markova manželka, žena v domácnosti

Když Mark začal zmateně mluvit, podívala jsem se na Natašu a začalo mi být divně. Uvnitř mě se něco zlomilo, jako by do mě najednou uhodil blesk. A najednou se všechno začalo vyjasňovat. Měla jsem takový divný pocit. Požádala jsem Marka, aby mě odvezl domů, i když jsem nevybila ani kapku. Potřebovala jsem s ním mluvit. Hned teď.

REKONSTRUKCE

Markovo auto. Mark – za volantem, Irina – na sedadle spolujezdce. Chvilé ticha.

IRINA: Marku, řekni mi, byl jsi mi někdy nevěrný?

PAUZA.

MARK: Cože?

IRINA: Ptám se tě, jestli jsi mě někdy podvedl?

MARK: Irino, co je to za otázku?

IRINA: Můžeš mi odpovědět? Ale upřímně.

MARK: Irino, nepodvedl jsem tě. Nikdy. A nehodlám to udělat.

IRINA: Dobře.

PAUZA.

MARK: Můžu se teď na něco zeptat já tebe?

IRINA: Chceš vědět, jestli jsem já nepodvedla tebe?

MARK: Ne. Vlastně, ano, chci. Ale věřím, že jsi mě nepodvedla. Ale druhá otázka, která mě více zajímá: Proč se mě na to ptáš?

IRINA: Protože mi přijde, že Nataša podvádí Viktora.

MARK: I když je možné, že se něco děje, ačkoliv si nejsem úplně jistý, proč by to mělo nějak souviset se mnou?

IRINA: Jenže když jsem se teď na vás oba dívala, měla jsem pocit, že víte něco, co já ne. Nějaké společné tajemství.

MARK: To je hloupost. S Natašou žádné tajnosti nemáme.

IRINA: A s Viktorem se to všechno neděje taky jen tak.

MARK: Souhlasím. To není jen tak.

PAUZA.

IRINA: Přijde mi, že něco víš, ale neříkáš mi to.

PAUZA.

IRINA: Přijde mi, že víš, že Nataša Viktora podvádí.

MARK: Iro, pokud bych to věděl, řekl bych ti to!

IRINA: Tak že by za to mohl Viktor?

MARK: Možná.

PAUZA.

IRINA: Takže Viktor podvedl Natašu. To se všechno vysvětluje. Asi se cítí vinný, a proto se rozhodl na chvíli odejít z domova.

MARK: Iro, proč všechno vysvětluješ podvodem? Copak za tím nemůže být i něco jiného?

IRINA: Protože je to pro nás všechny teď kritické období. Myslím tím manželské vztahy. Četla jsem o tom.

MARK: Iro, pokud si dobře pamatuju, tak vždycky říkáš, že je kritické období. Ať už je to počasí, politika, peníze, kariéra.

IRINA: Ty tak mluvíš, protože jsi ze mě unavený, že?

MARK: Jak mluvím?

IRINA: Proč na mě křičíš?

MARK: Kdo křičí?

IRINA: Ty.

MARK: Já jen chci říct, že celý svět se netočí kolem manželské nevěry, rozumíš? V životě jsou i důležitější věci!

IRINA: Myslíš, že jsem úplně hloupá, že?

MARK: Iro, proč mi to teď říkáš?

IRINA: Protože už dlouho cítím, že mezi námi něco není v pořádku.

MARK: Co tím myslíš „něco není v pořádku“? Vysvětli mi to.

IRINA: Chci, abys to udělal ty.

MARK: Co abych udělal?

IRINA: Vysvětlil mi to.

MARK: Co ti mám vysvětlit?

IRINA: S tebou se už delší dobu něco děje!

MAR: Iro, teď se něco děje s Viktorem, ne se mnou. Kdyby se něco dělo se mnou, tak bych tam seděl vedle něj.

IRINA: Takže bys to taky tak chtěl?

MARK: Co, sedět na zastávce?

IRINA: Ano.

MARK: Myslíš tím všechno opustit a jen sedět? To mě ani nenapadlo. Nikdy.

IRINA: A o čem teď přemýšlíš? Na co myslíš? Už dlouho mi neříkáš, co ti leží na srdci. Nevím, co se ti honí hlavou! Najednou se chováš, jako bys žil v nějakém svém vlastním světě, kde já nejsem. A teď se mi vyhýbáš. Nechceš mi to říct na rovinu. Kroutíš se jak had na pánvi. Chováš se ke mně jako právník!

MARK: Jsem totiž právník!

IRINA: Pro začátek jsi můj manžel, jen tak mezi náma! Manžel, který už dávno neexistuje!

Irina brečí.

MARK: Irino, uklidni se. Rozumím ti, teď je to všechno divné. Viktor ale přišel s dobrým příběhem...

IRINA: Co s tím má společného Viktor...

MARK: Ano, máš pravdu, jsem trochu na vině. Přestal jsem dělat to, co bys chtěla, ale měl jsem své důvody. Nemluvil jsem o tom, protože jsem si myslel, že si toho stejně nevšimneš. Ale slibuju, že ti to vysvětlím, až bude ten správný čas. Teď se musíme soustředit na Viktora! Na tom teď záleží!

IRINA: Takže Viktor má něco společného...

MARK: Není to o Viktorovi. Jde jen o nás. Dej mi čas, ano? Vyřešíme to, opravdu. Věř mi, prosím. Všechno bude v pořádku.

IRINA: Miluješ mě?

Mark zastavuje auto. Otáčí se na Irinu.

MARK: Moc tě miluju!

Mark obejmě Irinu a políbí ji na rty.

MARK TERTIŠNYJ, Viktorův kamarád, právník

Tehdy jsem tím vzrušením téměř přišel o vědomí. Půda mi doslova zmizela pod nohama, i když jsem se snažil zachovat klid. Přijeli jsme domů, měli jsme sex, a přišlo, že se zase může všechno vrátit do starých kolejí. Ale telefonát Nataši mě přesvědčil o opaku. Nataša mi oznámila, že přijela na zastávku k Viktorovi a všechno mu řekla.

NATAŠA VOLKOVÁ, Viktorova žena, žena v domácnosti

Jakmile Mark s Irinou odjeli, všechno jsem pochopila. Viděla jsem, jak se Mark bojí a jak je Irina rozrušená. A pochopila jsem, jak důležité to všechno je. A jak by to mělo být důležité pro Viktora. A tak jsem za ním jela na zastávku.

REKONSTRUKCE

Viktor sedí na zastávce. Přichází Nataša a sedá vedle něj.

NATAŠA: Dokázal jsi to. Nevím, jak jsi to udělal, ale vyšlo ti to. Mám toho dost. Jestli už se mnou nechceš mít nic společného, tak to chápu. Udělala jsem chybu, podvedla jsem tě s Markem. Můžeš si dělat co chceš, jen se vrať domů. Teď už mi to všechno došlo.

VIKTOR: Ano.

NATAŠA: Jo, můžu za to. Ale nikdy předtím jsem tě nepodvedla, chápeš? To s Markem, to bylo jinak, to bylo... Ale ty s tím nemáš nic společného. Je to moje vina. Neudržela jsem se, ale rozumíš? Jestli si myslíš, že jsem to udělala kvůli tobě nebo abych ti něco dokázala, nebo že mi na tobě něco vadilo... To je prostě blbost!

VIKTOR: Dobře.

NATAŠA: Dobře? Je to i tvá vina! Ty sis nevšiml, že se v poslední době vzdalujeme? Mezi námi to dřív bylo jinak, byla tam taková vazba, a teď se to někam vytratilo!

VIKTOR: Ano.

NATAŠA: Cítil jsi to taky, že jo? Ale to mě v žádném případě neomlouvá. Dělej si, co chceš. Vlastně, už jsi udělal to, co jsi dlouho chtěl.

VIKTOR: Ty si myslíš, že jsem tady, protože jsi mě podvedla s Markem?

NATAŠA: Jo...

VIKTOR: Tak proto tady nejsem. Je mi tady prostě dobře.

NATAŠA: A co doma, tam ti není dobře?

VIKTOR: Doma není, jak tady.

NATAŠA: A ty mi nechceš nic říct?

VIKTOR: Chci.

NATAŠA: Tak mluv!

VIKTOR: Posad' se tu se mnou.

NATAŠA: Proč?

VIKTOR: Prostě se posad'.

NATAŠA: Dobře.

Viktor s Natašou chvíli jen mlčky sedí.

NATAŠA: Tak já půjdu.

VIKTOR: Tak jo.

Nataša odchází.

NATAŠA VOLKOVOVÁ, Viktorova žena, žena v domácnosti

V ten moment jsem necítila nic zvláštního. Uvědomila jsem si ale, že už Viktora nemiluju. O trochu později mi došlo, že jsem vlastně nikdy nepotkala v životě tu pravou lásku. Ale z nějakého důvodu mi to dodalo klid. Tak jsem zvedla telefon a zavolala Markovi, abych mu řekla, že jsem Viktorovi všechno vykecala.

MARK TERTIŠNYJ, Viktorův kamarád, právník

Když mi Nataša zavolala, tak jsem najednou měl pocit, že se mi všechno hroutí před očima. Nejvíce jsem měl chuť praštit Viktora. Prostě jsem měl takovej ten impuls. Ale nebyl tam žádný pocit viny nebo něco takového. A přesto jsem měl nějakou poslední špetku naděje, že se situace dá zachránit. Tak jsem vyrazil na zastávku za Viktorem.

REKONSTRUKCE

Viktor sedí na zastávce. Přichází Mark a sedá si k němu.

MARK: Můžeš mi dát přes hubu, jestli chceš.

VIKTOR: A ty to chceš?

MARK: Nevím, co chci. Jen bych chtěl, aby se Irina nedozvěděla o našem vztahu s Natašou.

VIKTOR: Jestli se mě na to zeptá, tak ji to řeknu.

MARK: A pokud se tě na to nezeptá?

VIKTOR: Tak slibuju, že nebudu první, kdo o tom bude mluvit.

MARK: To je dobré vědět.

PAUZA.

MARK: Fakt mi nechceš dát do držky?

VIKTOR: Ne.

MARK: Proč?

VIKTOR: Protože si myslíš, že když tě praštím, tak se nebudeš trápit.

MARK: Možná.

VIKTOR: Ne, nepřestaneš. Trápíš se už od té doby, co jsi začal spát s Natašou.

MARK: Jak to víš?

VIKTOR: Jsem tvůj přítel.

MARK: Furt mě bereš za svého přítele?

VIKTOR: Já neříkám, že tě беру jako přítele. Jen tady sedím.

MARK: Myslíš si, že se mi podaří přesvědčit Natašu, aby to neřekla Irině?

VIKTOR: Raději jí to řekni sám.

MARK: Jo, máš pravdu. Měl bych jí to říct sám, bude to tak lepší.

Mark vstává a odchází, ale po chvíli se vrací.

MARK. Přemýšlel jsem a... Viktore, nemůžeš si s ní promluvit sám? Pořád jsem tvůj přítel, ne?

VICTOR. Pokud se mnou bude chtít Irina mluvit, promluví s ní.

MARK. To je skvělé! Skvělé! Přijede, dobře?

VICTOR. Dobře.

MARK. Díky moc! Myslím, že najdeš ta správná slova. Spoléhám na tebe. Ani nevíš, jak jsem ti vděčný!

VIKTOR. Ne, to teda nevím.

MARK. Ira tu hned bude!

Mark odchází.

MARK TERTIŠNYJ, Viktorův kamarád, právník

Marně jsem doufal, že se mi podaří to, co jsem považoval za dobrý výsledek. Nataša psala Irině, zrovna když jsem mluvil s Viktorem.

NATAŠA VOLKOVÁ, Viktorova žena, žena v domácnosti

Ano, hned po hovoru s Markem jsem napsala Irině: „Měla jsi pravdu. Podvedla jsem Viktora s Markem. Omlouvám se ti.“

IRINA TERTIŠNOVÁ, Markova manželka, žena v domácnosti

Po té Natašině zprávě jsem to hned pochopila. Mark byl prolhaný hajzl. Žila jsem třináct let s prolhaným hajzlem. Měla jsem s ním dítě. Nechci své dítě špinit lží jeho otce. Díky bohu, že jsem měla vlastní účet. A všem vdaným ženám radím, aby si hned po svatbě založily taky vlastní účet. Ujistěte se, že na něm máte peníze. Manželům nic nevysvětľujte. Prostě to udělejte. Svůj účet a peníze na něm, aby na něj každý měsíc přišla určitá částka. Zavolala jsem Elině, mojí dobré kamarádce, která bydlí na Bali a je fitness trenérkou. Mluvila jsem s ní o pronájmu bytu a o tom, že by Edik mohl nastoupit do školy. Pak jsem koupila letenky do Moskvy a z Moskvy na Bali. Zahodila jsem SIM kartu, sbalila si věci, svoje i Edikovy, vyzvedla ho ze školy, zavolala taxi a jeli jsme na letiště. Během čtyřadvaceti hodin jsme byli na Bali.

ELINA VESEDINA, fitness trenérka na Bali Green School

Já sice nejsem žádná feministka, ale fakt si myslím, že chlapi jsou nejslabší a nejvíc zbabělí tvorové na celém světě. Je to jejich neštěstí. A zároveň i naše.

MARK TERTIŠNYJ, Viktorův kamarád, právník

Přišel jsem domů, ale Irina tu nebyla. Tak jsem šel vyzvednout Edika ze školy, ale ani on tam nebyl. Irina nebrala telefon. Obvolal jsem celou Irininu rodinu a kamarády. Nikdo nevěděl, kde jsou. Zavolal jsem i všem svým přátelům. A pak jsem zjistil, že Irina a Edik odletěli na Bali. Chtěl jsem si koupit letenku, ale pak mi přišla od Iriny esemeska: „Jsme na Bali. Prosím, neotravuj nás.“

IRINA TERTIŠNOVÁ, Markova manželka, žena v domácnosti

Rozhodla jsem se napsat Markovi, ne proto, že by mi ho bylo líto, ale protože jsem věděla, že nás bude hledat a najde nás. A nakonec by sem přijel. Nechtěla jsem ho vidět, proto jsem mu napsala.

MARK TERTIŠNYJ, Viktorův kamarád, právník

Co jsem tehdy cítil? Už dříve jsem často používal frázi „půda se mi hroutí pod nohama“, ale teprve tehdy jsem si uvědomil, co to vlastně znamená. A nemohl jsem nikoho vinit za to, co se stalo. Ani sebe. Protože ta nevěra s Irinou se prostě stala. Nebyl to můj záměr.

NATAŠA VOLKOVÁ, Viktorova žena, žena v domácnosti

Nemůžu říct, že bychom s Markem nějak plánovali, prostě to přišlo samo, když jsme jeli na piknik. Viktor se zdržel v práci a požádal Marka, aby mě vyzvedl. Tak Mark přijel. Stál tam na chodbě a čekal. Já jsem se připravovala na piknik a pak vyšla na chodbu. Koukla jsem dolů, abych si zavázala tkaničky u bot, a když jsem se narovнала, byla jsem tváří v tvář Markovi. A najednou jsem cítila něco divného. A Mark taky. Pak se rychle otočil a vyšel ven. Šla jsem za ním. A pak, na pikniku, jsme byli zase jen já a Mark. Viktor přišel a vypadal naprosto nepřítomně. Snědl kebab, vypil víno a šel spát do lovecké chaty. Lera s Edikem brzy usnuli v pokoji. Irina s námi chvíli poseděla a pak si šla taky lehnout. Markovi se spát nechtělo, vypil víno a byl trochu vzrušený. To jeho vzrušení se přeneslo i na mě. Chvíli jsme seděli, popíjeli víno, smáli se, a pak se naše tváře nějak ocitly vedle sebe, stejně jako na té chodbě. A tak jsme to dotáhli až do konce... A o týden později mi Mark zavolał. Znovu jsme se setkali. Pak jsme se potkali znovu před Markovými narozeninami. A pak Viktor vystoupil na autobusové zastávce. Pořád si myslím, že to spolu nějak souvisí.

ČÁST TŘETÍ

NÁSLEDKY

ANTON PANKOV, bloger

Můj YouTube kanál se jmenuje „Punky ve městě“. Mám téměř milion odběratel. Točím krátké sketche a příběhy o našem městě. Napsal jsem i příběh o Viktorovi, který se jmenuje: „Bezdomovec nebo nový svatý?“ První den video získalo docela dobrý počet zhlédnutí. Ale další den na periferii našeho města došlo k opravdové katastrofě: začaly hořet vojenské sklady s municí. Pozornost všech městských médií se okamžitě přesunula na tuto událost. A tak jsem i já vytvořil příběh o požáru, který ihned překonal počet zhlédnutí příběhu s Viktorem.

VALERIE VOLKOVÁ, Viktorova dcera

Ve škole ke mně přišel Den a ukázal mi to video, kde můj táta sedí na zastávce. Místní bloger o něm udělal příběh. Den se mě zeptal, jestli to je můj táta? Řekla jsem, že jo. Den řekl, že jsem dcera bezdomovce. Začala jsem se hrozně stydět.

DENIS ZORIČ, spolužák Valerie

Nemám nic proti bezdomovcům. Život, který někteří z nich zažívají, může být fakt těžký. Ale když někdo dobrovolně zvolí život bez domova, to je aspoň trochu divný, ne?

VALERIE VOLKOVÁ, Viktorova dcera

Všechno spočívá v tom, že jsme spolu s Denem začali chodit. A najednou je tu můj táta a Den mi vůbec nevěnuje pozornost.

MARK TERTIŠNYJ, Viktorův kamarád, právník

Začala se na mně projevovat deprese. A vlastně jsem vůbec nevěděl, co dělat. Měl jsem takový ten pocit, že něco ve mně ztuhlo. Takže jsem se rozhodl, že pojedou k Irině a Edikovi, ale pak mi přišel e-mail od Eliny, Irininý kamarádky. A v tom e-mailu mi fakt podrobně vysvětlila, proč bych teď neměl za nima jezdit.

ELINA VESEDINA, fitness trenérka na Bali Green School

Ano, napsala jsem Markovi e-mail a podrobně popsala stav Iriny a Edika. Potřebují se adaptovat. Irina musí překonat šok a to chvíli trvá. Také jsem napsala, že jim tu je dobře, že se nemusí bát. Budu ho pravidelně informovat, jak se mají, a po nějaké době už bude možné se s nimi sejít.

MARK TERTIŠNYJ, Viktorův kamarád, právník

Odložil jsem svoji cestu, ale stejně jsem nemohl najít klid. Odmítl jsem několik dobře placených zakázek, jenom jsem ležel doma a koukal na seriály. Pak mě to všechno omrzelo a šel jsem na zastávku za Viktorem. Nevím proč.

REKONSTRUKCE

Viktor sedí na zastávce. Přichází Mark a sedá si vedle něj.

MARK: Ahoj.

VIKTOR: Ahoj.

MARK: Mám se hrozně.

VIKTOR: Jo, to chápu.

MARK: Chápeš to, jo? Ale já tebe ne. Proč jsi to všechno začal? Nebo mi zase budeš tvrdit, že s tím nemáš nic společného? Že to všechno přišlo samo?

VIKTOR: Ano, všechno to přišlo samo.

MARK: No já ti prostě nevěřím. Rozhodl ses nám to všem udělat naschvál. A povedlo se ti to. Gratuluju.

VIKTOR: Nikdo za to nemůže.

MARK: No jo, teď se ti to lehko říká! Sediš tady na lavičce a poučuješ! Ještě ti nikdo nedal facku? Ještě tě nezavřeli?

VIKTOR: Ne. Nikdo mi neublížil. Jedné starší paní jsem pomohl vyhodit odpadky. Teď mi nosí jídlo. Sedí pak dlouho vedle mě a něco povídá, a já ji poslouchám.

MARK: Brzo za tebou budou chodit poutníci. V Indii se takovým lidem říká „džnjani“, odloučí se od obydlených oblastí a začnou poznávat úplnou pravdu. A lidé chodí a krmí je. Ty jsi takový „džnjanin“.

VIKTOR: Ano, jenže já pravdu nepoznám.

MARK: Jakto? Už jsi ji poznal?

VIKTOR: Jo.

MARK: No to je paráda! Můžeš se o ní se mnou podělit?

VIKTOR: Samozřejmě. Tady to máš: „To, co tě svírá, to tě také uvolní.“

MARK: Co? Vysvětli mi to, prosím tě.

VIKTOR: Nejprve zjisti, co tě svírá.

MARK: No, mám hromadu problémů. Žena mě opustila i s dítětem, podváděl jsem kamaráda s jeho ženou a kamarád teď sedí na zastávce a tváří se jako by našel nějakou vnitřní rovnováhu. Manželka toho kamaráda se mnou nechce mluvit.

VIKTOR: No, pokud jsem v tvém seznamu, znamená to, že to můžu uvolnit.

MARK: Tak pojď, uvolňuj!

VIKTOR: U Natálie teď začnou problémy. Přesněji řečeno, ne u ní, ale v mém podniku. Ale to se jí taky nějakým způsobem dotkne.

MARK: A co tam budou za problémy?

VIKTOR: Zavolej mojí asistentce Věře. Ona tě seznámí s Olegem Ivanovičem, mým zástupcem. On ti vše vysvětlí.

MARK: A můžu fakt nějak pomoci?

VIKTOR: Jo, opravdu.

MARK: Budu o tom přemýšlet.

VIKTOR: Dobře, přemýšlej.

MARK: Dobře.

Mark odchází.

POLINA IVANOVNA MILOSERDOVA, důchodkyně

Ano, Viktora jsem si všimla. Okouzlující mladý muž, velmi zdvořilý. Hned jsem pochopila, že prochází náročným obdobím, a že potřebuje pomoc. A já jsem mu pomáhala, jak jsem jen mohla. Nosila jsem mu jídlo, dělala mu koupel, dokonce jsem mu nabídla rozkládací postel u mě v kuchyni, ale on kategoricky odmítl. Raději spal na lavičce. V podstatě nic hrozného. Počasí bylo teplé, náš okrsek není kriminální a policisté jsou hned vedle.

PETR KARAVAJČUK, policista

Několikrát jsme se k němu přiblížili, když spal v noci na zastávce. Doklady měl v pořádku a byl střizlivý. Jenom jsme ho vyhnali z nástupiště. Kam šel, to nevíme. Pak se znovu vrátil a seděl. Ale sedícího člověka se tady nemůžeme dotknout. Sedí a sedí, klidně celou noc. Tady není co řešit.

VĚRA ŽDANOVÁ, Viktorova asistentka

Poté, co se Viktor Nikolajevič posadil na lavičku na zastávce, začaly druhý den problémy v našem „Farma-produktu“. Všechno se to začalo hroutit: daňový úřad, finanční komise, dokonce i hygiena se přidala. Jela jsem za Viktorem na zastávku, ale on nejevil žádný zájem o svůj podnik. Namísto toho se mě ptal na mé osobní záležitosti, na to, co dělám mimo práci. Dříve ho to vůbec nezajímalo. Zástupce Viktora, Oleg Ivanovič, navrhl, abychom zavolali psychologa, aby to vyřešil.

OLEG SMIRNOV, Viktorův zástupce

Ano, zavolal jsem svého známého psychologa Michaila Šichmanova. V minulosti jsem také procházel krizí a Michail mi pomohl se z ní dostat.

MICHAIL ŠICHMAN, praktikující psycholog

Případ Viktora Volkova není tak úplně unikátní. Řekl bych, že je to spíše běžná situace. Carl Jung používá termín „enantiodromie“, což znamená „protiběh“. Tedy to, čemu se člověk vyhýbal nebo potlačoval v sobě, najednou vyjde ven.

To je přesně to, co je charakteristické pro člověka vstupujícího do středního věku.

Enantiomické změny mohou být jak pozitivní, tak negativní. Navštívil jsem Viktora několikrát na zastávce a mluvil s ním. Vše, co se s ním děje, je přirozeným výsledkem jeho velmi napjatého života. A v poslední době se toto napětí ještě zvýšilo kvůli problémům v rodině. Viktor mi o tom neřekl, ale pracovní stres je přímým důsledkem skrytého konfliktu v rodině. Viktor najednou pocítil úlevu a podvědomě to spojil s konkrétním místem, tedy zastávkou. Hrubě řečeno, potřebuje „prosedět“ na zastávce nějaký čas, a určitě se vrátí k bývalému životu, ale již v jiné kvalitě.

OLEG SMIRNOV, Viktorův zástupce

Samozřejmě, plně jsem důvěřoval Michailovi, ale v té době jsme se potýkali s konkrétními problémy. A čekat, až Viktor „přečká“ na lavičce, na to jsem prostě nemohl čekat. Proto jsem se obrátil na jeho manželku, Natalii. Část akcií Viktorovy firmy na ni byla převedena a měla veškerá právní oprávnění, aby Viktora zastupovala.

NATAŠA VOLKOVÁ, Viktorova žena, žena v domácnosti

Oleg Ivanovič mi vysvětlil, co se vlastně děje. Začali „ždímat“ Viktorův byznys. Nevím, jestli to souvisí s tím, že Viktor sedí na té zastávce, nebo jestli to začalo už dřív, ale tlak na jeho podnik rostl. A to docela opatrně, ale přesto důrazně. Navrhovali, že by bylo dobré do podniku začlenit „své“ lidi. Muselo se s tím něco udělat. Tak jsem vyrazila na zastávku za Viktorem.

REKONSTRUKCE

Viktor sedí na zastávce. Přichází Nataša a přisedá si k němu.

NATAŠA: Ahoj.

VIKTOR: Ahoj.

NATAŠA: Začaly problémy ve firmě.

VIKTOR: Nezačaly, pokračují.

NATAŠA: Můžou ti sebrat celý tvůj byznys.

VIKTOR: Náš.

NATAŠA: Co „náš“?

VIKTOR: Náš byznys. Máš na něm taky podíl.

NATAŠA: O tom jsem s tebou chtěla mluvit.

VIKTOR: Chceš, abych z tebe udělal generální ředitelku? Svůj podíl ti převedu.

NATAŠA: Myslíš, že bych s tím něco dokázala udělat?

VIKTOR: Nevím. Ale pokud ti Mark nabídne svoji právní pomoc...

NATAŠA: Proč by Mark chtěl pomáhat?

VIKTOR: Včera přišel. Byl úplně v háji. Stěžoval si, že ztratil chuť k životu.

NATAŠA: A co teď? Myslíš, že mu vrátíš chuť k životu?

VIKTOR: Cítí se provinile. Bude to pro něj šance pro mě něco dobrého udělat. A i pro tebe.

NATAŠA: A tobě to nevadí?

VIKTOR: Ne.

NATAŠA: No dobře.

VIKTOR: Mark ti zavolá.

NATAŠA: Dobře.

VIKTOR: Přijď s notářem, podepíšu všechny dokumenty.

NATAŠA: Dobře.

PAUZA.

NATAŠA: Lera za tebou přišla?

VIKTOR: Ne. Dřív chodila, ale teď už nechodí.

NATAŠA: Dobře. Promluvíme si s ní. No tak já už půjdu.

VIKTOR: Tak ahoj.

Nataša odchází.

NATAŠA VOLKOVÁ, Viktorova žena, žena v domácnosti

Upřímně řečeno, trochu jsem se těšila na Markovu pomoc, protože ta situace, kterou mi popsal Oleg Ivanovič, byla docela děsivá.

OLEG SMIRNOV, Viktorův zástupce

Vlastně jsem to tehdy považoval, a popravdě i nyní stále považuji, že Viktor neseděl na zastávce jen tak. Byly nám položeny velmi vážné požadavky a velmi vážní lidé je kladli. Viktor musel rozhodnout, kterým směrem se vydat. A právě v tom nejdůležitějším okamžiku usedl na zastávku. Když podepsal dokumenty Nataši, myslel jsem si, že to byla nějaká strategie, že pro Natašu bude pohodlnější ustoupit. Ale když se do věci zapojil Mark, už vůbec jsem nic nechápal.

MARK TERTIŠNYJ, Viktorův kamarád, právník

Nakonec jsem se do toho zapojil, protože jsem potřeboval něco, co by mi trochu vyplnilo tu prázdnotu po odjezdu Natálie a Edika. A upřímně, i když to na začátku vypadalo jako úplně ztracená věc, překvapivě mě to chytlo. Našel jsem nový zájem, ale pořád mi chyběli Irina s Edikem. Posílal jsem Elině zprávy, ale neodpovídala tak často, jak bych si představoval.

ELINA VESEDINA, fitness trenérka na Bali Green School

Edik se rychle adaptoval na nové prostředí, představila jsem ho několika ruským dětem a začali spolu trávit hodně času. Ale Irina se nějak nemohla najít. Tak jsem ji zatáhla na kurzy freedivingu. Už nějakou dobu je vedu a nabídla jsem jí, aby se stala instruktorkou. Tak jsem ji zasvětila do vodního světa.

IRINA TERTIŠNOVÁ, Markova manželka, žena v domácnosti

Díky freedivingu jsem našla znovu sama sebe. Voda představuje základ všeho. Ponoření do vody vytváří pocit spojení s tím, odkud jsme přišli. Je to jako znovuzrození, kdy voda spláchne všechnu tu negativitu, co se na nás nalepila. A začínám se znovu cítit autentická. Každým dnem jsem vděčnější Elině za všechno, co pro mě udělala.

ELINA VESEDINA, fitness trenérka na Bali Green School

Sledovala jsem, jak se Irina zase vrací k životu a měla jsem z toho radost. Postupně jsem začínala chápat, že Irina pro mě není jen kamarádka, ale že pro mě znamená mnohem, mnohem víc...

OLEG SMIRNOV, Viktorův zástupce

To, že Viktor přenesl pravomoci na svoji manželku, považuji za velkou chybu. Ale to, že zavolal svého známého Marka, aby celou tuhle situaci vyřešil, mi nějak vneslo naději. Mark se do toho pustil velmi vážně.

VĚRA ŽDANOVÁ, Viktorova asistentka

To, co začal dělat Mark, bych nenazvala jinak než šílenstvím. Je to jako Don Quijote, který se rozhodl bojovat s větrnými mlýny. No a výsledek na sebe nenechal dlouho čekat.

MARK TERTIŠNYJ, Viktorův kamarád, právník

Večer, po dalším obchodním meetingu, jsem se najednou začal cítit fakt divně. Byl jsem úplně mimo. Motala se mi hlava, bylo mi zle, před očima mi problikávalo, a byl jsem vyčerpaný. Chtělo se mi spát. Nevím, jak mě to napadlo, ale zavolal jsem si sanitku. A dál už víte, co se stalo.

VLADIMIR SUCHOV, lékař záchranné služby

Měli jsme výjezd. Dorazili jsme na místo, ale dveře byly zamčené. Musím pochválit vrátného, který měl klíče od bytu. Tak jsme se dostali dovnitř a našli jsme pacienta, který byl v bezvědomí. Diagnostikoval jsem nízký tlak, tachykardii a srdeční selhání. Po provedení nezbytných preventivních opatření byl pacient převezen do městské nemocnice č. 1.

SERGEJ LEVICKIJ, resuscitátor

Pacientovi bylo diagnostikováno koma způsobené vážnou otravou. Krevní testy ukázala obsah karboxyhemoglobinu přesně 50%, což je typické pro otravu oxidem uhelnatým. Udělali jsme všechny potřebné kroky, které tato diagnóza vyžadovala.

OLEG SMIRNOV, Viktorův zástupce

Volali mi z nemocnice a řekli mi, že Mark je ve vážném stavu. Mluvili taky o tom oxidu uhelnatém. Jak se to mohlo stát? V létě při otevřených oknech v bytě?

BORIS TERTIŠNYJ, Markův otec

Okamžitě jsem pochopil, že něco není v pořádku. Věděl jsem o všem, co se s Markem v poslední době dělo. Neměl jsem mu to za zlé. Sám jsem měl nějaké problémy ve vztahu s jeho matkou. Ale že by můj syn spáchal sebevraždu? Tomu se mi nechtělo věřit.

NATAŠA VOLKOVOVÁ, Viktorova žena, žena v domácnosti

Všechny ty dny jsem každý den a každou noc prosila Boha o jedno: aby se Mark probral, a aby z téhle situace vyšel zdravý.

SERGEJ LEVICKIJ, resuscitátor

Sedm dní po incidentu začal pacient vycházet ze stavu kómatu. A osmý den se konečně probral.

NATAŠA VOLKOVOVÁ, Viktorova žena, žena v domácnosti

Když jsem se dozvěděla tu novinu, samozřejmě jsem byla nadšená! Ale doslova den před tím, než se Mark probral z kómatu, jsem podepsala všechny dokumenty, co mi dali k podepsání.

OLEG SMIRNOV, Viktorův zástupce

Když Natálie zjistila, co se děje, podepsala ty dokumenty pro nové majitele. Měla nárok na určité procento bez hlasovacích práv. Viktor byl samozřejmě kompletně ze všeho vyřazen. A jakmile se tohle všechno stalo, okamžitě jsem napsal demisi.

NATAŠA VOLKOVOVÁ, Viktorova žena, žena v domácnosti

Bylo mi strašně. Chápala jsem, že Mark nebyl v kómatu jen tak. A to mě děsilo. Vždyť to mohlo postihnout i mě a Leru. Co se týče Viktora, už jsem se o něj nestarala, bylo nemožné se ho na něco ptát.

VĚRA ŽDANOVÁ, Viktorova asistentka

Co na to mám říct? Když jsem se dozvěděla o příběhu Marka Borisoviče, vyprávěla jsem to svému příteli Davidovi. A on mi pak začal povídat o té otravě premiéra Gruzie.

DAVID MESCHIJA, přítel Věry Ždanové

Smrt bývalého premiéra Gruzie Zuraba Žvanija je asi jedna z nejvíc záhadných a nejvíc probíraných událostí. Oficiálně se tvrdí, že zemřel kvůli úniku oxidu uhelnatého z topení. Ale mezi lidma se šušká, že to byla vražda speciálním jedem, co má stejné příznaky jako otrava oxidem uhelnatým.

VĚRA ŽDANOVÁ, Viktorova asistentka

Jakmile jsem to zjistila, zavolala jsem Olegovi. Ten další den odešel a já šla hned den po něm.

OLEG SMIRNOV, Viktorův zástupce

Kontaktoval jsem Borise Jakovleviče, Markova otce, a přesvědčil ho, aby napsal prokuraturu.

BORIS TERTIŠNYJ, Markův otec

Poradil jsem se s mými kamarády právníky a napsal jsem prokuraturu ohledně otravy mého syna.

ALEXEJ KOVALOV, vyšetřovatel

Provedli jsme prohlídku bytu Tertišného na přítomnost úniku oxidu uhelnatého. V bytě nebyly nalezeny žádné přístroje produkující oxid uhelnatý. Skutečně existuje jed pod názvem Pentakarbonyl LLK-4, jehož působení se podobá otravě oxidem uhelnatým. Jed nemá barvu ani zápach, a snadno se rozpouští v kapalinách, včetně alkoholu. Dva gramy pentakarbonylu jsou dost na smrtící dávku. Na základě krevních testů není možné prokázat, že otrava tímto jedem proběhla. Byla provedena chemická analýza všech kapalin v Tertišného domě na přítomnost jedů. Výsledek byl negativní. Když se pacient vzpamatoval, vyprávěl, co a kde jedl a pil během dne, kdy byl otráven. Snídal doma, obědval v kavárně „Rasputin“, pil minerální vodu ve své advokátní kanceláři. Byl identifikován a vyslechnut číšník, který ho obsluhoval.

JAROSLAV ROGOZIN, číšník kavárny Rasputin

Ano, obsluhoval jsem Tertišného. Poslední dobou k nám chodil docela často. V naší kavárně jsou jen dva číšníci, já a Lena. Někdy ho obsluhovala Lena, někdy já. Dlouho se u nás nezdržoval. Naobědval se a hned odešel. Převážně pil cappuccino, ale to připravuje barman, já jen nosím. A barman neví, komu kávu připravuje. To vše jsem vyprávěl vyšetřovateli!

MARIJA ANTONOVA, sekretářka v advokátní kanceláři

Vodu Markovi Borisoviči kupuju já. Pije jen „Narzan“ a pouze ze skleněné láhve. Každé ráno mu postavím nedotčenou láhev na stůl, on si ji pak sám otevírá.

ALEXEJ KOVALOV, vyšetřovatel

Prošli jsme všechny verze s jedem a znovu jsme se vrátili k verzi otravy plynem. A přišli jsme na něco zajímavého.

SERGEJ ILJIN, odborný mechanik

Mezi motorem a katalyzátorem byl zjištěn únik výfukového systému automobilu, který patřil Marku Borisoviči Tertišnému. To bylo příčinou otravy oxidem uhelnatým.

ALEXEJ KOVALOV, vyšetřovatel

Vzhledem k tomu, že Tertišnyj v den otravy strávil téměř polovinu dne v autě, rozhodli jsme se, že není dostatek důkazů k zahájení trestního řízení.

BORIS TERTIŠNYJ, Markův otec

Poradil jsem se s odborníky. A i když by mohlo dojít k úniku oxidu uhelnatého v autě, to samo o sobě nestačí k vyvolání takové otravy. A to zejména v létě, kdy jsou okna v autě pořád otevřená. Navíc Boris neměl rád klimatizace, používal ji jen v nejnútnejších případech.

OLEG SMIRNOV, Viktorův zástupce

Já osobně si myslím, že to všechno bylo zinscenované. Nějaký jed nebo jedovatá látka a potom ta porucha v autě? To nemůže být jen tak. Ale je to jenom můj názor. Nechci nikomu nic dokazovat. Je to jen můj subjektivní pocit.

MARK TERTIŠNYJ, Viktorův kamarád, právník

Když jsem se probudil, rychle jsem se vzpamatoval. Naštěstí to nemělo žádné vážné následky, jen lehkou tachykardii a pískání v uších. Ale to mě moc netrápilo. Když vyšetřovací komise přišla zjistit, co se stalo, já sám jsem neměl žádné konkrétní teorie. Bylo možné, že mě někdo otrávil. Byli za tím docela seriózní lidi. Potom, co řekli, že bych mohl zemřít na otravu v důsledku poruchy auta, tak to taky v podstatě mohlo nastat. Ale ve skutečnosti mě znepokojovaly jiné věci. Během toho, co jsem byl v kómatu, prakticky na onom světě, měl jsem se tam skvěle. Tancoval jsem na italskou estrádu. Můj otec je fanouškem italské estrády, ale já ji nikdy nemohl vystát. Vždycky když ji táta zapnul, nevěděl jsem, co dělat. Z nějakého důvodu jsem se styděl za to, že takovou hudbu poslouchá. Ale v tom kómatu jsem na to tančil s radostí a moc jsem si to užíval! Dokonce i potom, co jsem se probudil, mi v uších pořád zněla italská estráda. A okamžitě jsem chtěl vidět tátu.

BORIS TERTIŠNYJ, Markův otec

Ano, měl jsem s Markem trochu složitější vztah. Pracoval jsem v konstrukční kanceláři a pak v devadesátkách vyučoval kreslení na technické škole. Skromné povolání. Markova matka, má manželka Ludmila, celý život pracovala v obchodě. Nejdřív měla stánek, pak svůj vlastní obchod. Měl jsem pocit, že se Mark stydí. Chápal jsem, že má své ambice, a že jsem v tomhle ohledu pro něj asi dost špatný příklad. Jo, možná nejsem tak ambiciózní člověk, ale nikdy v životě jsem nebyl sám. Dokonce i když moje žena zemřela. Teď už žiju sám, ale pořád mám něco, co mě drží nad vodou, a je s kým si pokecat. Mrzí mě, že jsem se synem trávil čím dál méně času. Ale teď jsem si jistý, že se tohle všechno změní. Hlavní věc je, že žije.

MARK TERTIŠNYJ, Viktorův kamarád, právník

Táta bydlí za městem. Po smrti matky prodal byt ve městě a koupil dům se zahradou. Po propuštění z nemocnice jsem ho požádal, abych u něj mohl bydlet. Nějak jsem měl chuť být s ním víc. A taky jsem se ho zeptal na italskou estrádu. Řekl, že ty desky pořád má, ale už je moc neposlouchá. A hned po něm za mnou přišel Viktor.

REKONSTRUKCE

Nemocniční pokoj. Mark leží v posteli, dovnitř vejde Viktor.

VIKTOR: Ahoj!

MARK: Nevěděl jsem, že tě uvidím!

VIKTOR: Jak se daří?

MARK: Normálně, asi. Za týden mě mají pustit.

VIKTOR: Přišel jsem, abych se ti omluvil a zároveň se s tebou rozloučil.

MARK: Odjíždíš?

VIKTOR: Ano.

MARK: Daleko?

VIKTOR: Do Okuněvky. Tam mám farmu, loni jsem ji koupil.

MARK: Zase ses rozhodl vrátit k podnikání?

VIKTOR: Jo, začnu od znova.

MARK: Chápu. A jak jsou na tom Nataša a Lera?

VIKTOR: Nataša mi nikdy neodpustí. A myslím, že ani Lera. Bude to chvíli trvat...

MARK: A za co se chceš omlouvat?

VIKTOR: Celý ten příběh s tou fingovanou zastávkou. To jsem si vymyslel. Když jsme začali přicházet o byznys, pochopil jsem, že už toho moc nezmůžu. Tak jsem se rozhodl udělat si trochu reklamu, aby o nás začali psát a mluvit. Anton mi to navrhnul, ten náš místní blogger. Poznali jsme se loni ve Španělsku na dovolené. Už tehdy mi říkal, že vliv na sociálních sítích může udělat hodně. Tak jsem si řekl, proč to nezkusit jako poslední šanci. Ale bohužel, všechno to dopadlo na prd. Jak řekl Anton: „Obsah se neprosadil.“ A já jsem všechno ztratil. A o tobě a Nataši jsem neměl ani páru. A najednou to všechno vyplulo ven.

MARK: Já se taky omlouvám. Choval jsem se jako...

PAUZA.

VIKTOR: No... Vypadá to, že jsem sám spadl a stáhl s sebou i ostatní.

MARK: Tohle si myslíš?

VIKTOR: A není to tak?

MARK: Hele, mě zajímá jen jedno: opravdu jsi to všechno jen předstíral? Znáš mě dvacet let, a je fakt těžký uvěřit tomu, že jsi mě a ostatní takhle napálil! A fakt ses choval úplně jinak, i Lera to poznala.

VIKTOR: Je to složitější. Ze začátku jsem to jen hrál, ale pak to začalo být reálné. A co se týče toho větru, jak jsem ti říkal, tak ten fakt existuje. Jenže zmizel stejně rychle, jak se objevil. Chtěl jsem tam zůstat dýl, ale když přijela Nataša a řekla mi o tobě, začal jsem se bát. A vítr zmizel a už se nevrátil. A bez něj tam není co dělat.

MARK: Aha.

VIKTOR: Irina s tebou nemluvila?

MARK: Ne. Myslím si, že to teď nemusí vědět.

VIKTOR: Co plánuješ dělat dál?

MARK: Půjdu k tátovi, budu u něj.

VIKTOR: Co kdybys za mnou zajel? Mám tam penzion, saunu. Je to tam moc fajn.

MARK: Možná se stavím.

VIKTOR: Tak budu čekat.

MARK: Dobře.

VIKTOR: Tak já už půjdu.

MARK: Zatím.

Viktor odchází.

MARK TERTIŠNYJ, Viktorův kamarád, právník

Po Viktorovi ke mně přišla Nataša a řekla, že až teď chápe, jak se cítila Irina, když se dozvěděla o podvodu. A došla k závěru, že veškerá trápení na světě jsou způsobena mužským chováním.

NATAŠA VOLKOVOVÁ, Viktorova žena, žena v domácnosti

Ke všemu, co se mnou stalo, jsem se postavila jako k lekci. Jedna kapitola v životě skončila a další začíná. Neplánuju vymazat Viktora ze svého života, ale potřebuju čas, abych se uklidnila a všechno si uvědomila. A taky, abych se nějak odreagovala.

VALERIE VOLKOVOVÁ, Viktorova dcera

Když jsem zjistila, že můj táta to celé jenom hrál, ulevilo se mi. Docela jsem se od něj vzdálila. Ale když to vlastně všechno bylo jen divadlo, tak i má snaha se od něj držet dál taky nebyla úplně reálná. A co se týče Dena, tak to prostě neklaplo.

IRINA TERTIŠNOVÁ, Markova manželka, žena v domácnosti

Přesto jsem se dozvěděla, co se s Markem stalo. Ale spíš než já to byl Edik, kdo mi to řekl. Na sociálních sítích mu o tom řekli jeho bývalí spolužáci. Hned jsem kontaktovala Marka. Tou dobou se už probрал z kómatu a ujistil mě, že je všechno v pořádku, že se nemám bát. Edik s ním taky mluvil. Marek mu strašně chybí. Myslím si, že za měsíc bych ho za ním měla vzít. Vždyť to dítě za nic nemůže. Stále víc a víc se přesvědčuju o tom, že existuje nějaká síla, která nás z jedné strany pohání a z druhé trestá za naše činy. Stačí jen cítit tu sílu v sobě a dělat to, co nám diktuje srdce. Moje srdce je teď tady, na Bali, a jsem vděčná, že jsem poznala Elinu.

MARK TERTIŠNYJ, Viktorův kamarád, právník

Když mě propustili z nemocnice, otec přijel, aby mě vyzvedl, a rovnou jsme se vydali k němu domů. Po dvou týdnech jsem se vrátil do svého bytu ve městě. A jako na zavolanou, řidič taxíku mě vzal kolem zastávky, kde obvykle sedával Viktor. Ale tentokrát na ní nikdo nebyl, i když byla dopravní špička. Měl jsem chuť vystoupit z auta a posadit se tam. Zastavil jsem řidiče, zaplatil mu, přistoupil k zastávce a posadil se na místo, kde sedával Viktor. A hned mi foukl vítr do obličeje. Cítil jsem ho. Byl teplý a vyfoukával z mé hlavy všechno složité. Zůstalo jen čisté a jednoduché. Báł jsem se otočit hlavou, aby ten vítr neodešel. A po chvíli se na zastávce objevila Nataša.

REKONSTRUKCE

Mark sedí na zastávce se zavřenýma očima. Přichází k němu Nataša a sedá si vedle něj. Mark otevírá oči.

NATAŠA: Věděla jsem, že sem určitě přijdeš.

MARK: Jo.

NATAŠA: Jak se cítíš?

MARK: Dobře.

NATAŠA: Co plánuješ dělat dál?

MARK: Budu chránit všechny ponížené a zrazené.

NATAŠA: Takže stejně jako dřív?

MARK: Ne. Dřív jsem chránil ty, kteří byli arogantní a sobečtí.

NATAŠA: No jo. Víš, sem často jezdím taky. Sedím Má to tu něco do sebe. Nedávno jsem přemýšlela o návratu k novinářině. Představ si, ten časopis, ve kterém jsem začínala, pořád funguje! I když už jenom online. Každopádně, poslala jsem jim nějaký materiál. Slíbili, že to zveřejní.

MARK: Materiál o Viktorovi?

NATAŠA: Jo. Napsala jsem to tak, jak to bylo. A hned mi bylo líp.

MARK: Rozumím. Jak je na tom Lera?

NATAŠA: Hodně se trápila, že se styděla za tátu. Jeden spolužák se jí smál, a byla docela vyděšená. Poslala jsem ji za Viktorem na farmu. Byla nadšená! Nikdy jsem ji neviděla tak šťastnou. A měla plány jet na Nový Zéland!

MARK: To rád slyším.

PAUZA

NATAŠA: Už asi pojedou.

MARK: Dobře. Já tu ještě chvíli posedím.

Nataša odchází. Mark sedí na zastávce se zavřenýma očima a šťastně se usmívá.

LEONID KOCH, autor mezinárodního bestselleru „Zastav tenhle svět a podívej se mu do očí“.

Často se mě lidé ptají, co mě vedlo k napsání mé knihy. A já vždy vyprávím o této události. Bylo mi čtyřicet pět let, a mohl bych říct, že jsem balancoval nad propastí: měl jsem za sebou rozvod, problémy v práci a dlouhodobou depresi. Ale ze všech sil jsem se snažil dostat se z této špatné situace, do které mě život zatáhl. A čím víc jsem se bránil, tím hůře se mi dařilo. A najednou se mi udělalo opravdu špatně. Přímo uprostřed ulice. Pochopil jsem, že umírám. Z posledních sil jsem se doplážil k zastávce a posadil se na lavičku. Nepamatuji si, jak dlouho jsem tam seděl, ale bylo to dost dlouho. Po nějaké době se mi udělalo trochu líp. A tehdy jsem si všiml člověka, který celou tu dobu seděl vedle mě. Lidé přicházeli, čekali na spoj, nastoupili a odjeli, ale ten člověk klidně seděl na zastávce. Pochopil jsem, že nikam nejede. Ale zároveň sedí na zastávce. Na jednu stranu je v centru dění a z druhé strany, jakoby mimo něj. A z tohoto člověka šla tak příjemná, teplá energie, že jsem hned pochopil, proč mi je líp. Poseđel jsem s ním ještě chvíli a v hlavě se mi zrodila hlavní myšlenka knihy „Zastav tenhle svět a podívej se mu do očí“. No a dál už víte, co se stalo. Vytvořil jsem S.T.O.P. techniku, která, aniž bych se bál toho slova, změnila náš svět.

V současné době je S.T.O.P. technika, zaměřená na ponoření se do života, aniž bychom do něj úplně vstoupili, praktikována ve více než 70 zemích světa. Tuto techniku odborníci SZO doporučují jako jednu z účinných psychologických praktik k podpoře duševní rovnováhy a boji s depresí.

KONEC

7. KOMENTÁŘ K PŘEKLADU

Tato část bakalářské práce se věnuje stěžejním rozhodnutím při překladu a také překladatelským transformacím, které byly při překladu použity. Jako první bylo zapotřebí provést pečlivou analýzu díla z hlediska obsahu a formy, která nám poskytla komplexní pochopení díla. Cílem bylo především zachovat autenticitu původního díla a zároveň umožnit cílovému publiku porozumění a prožitek z překladu hry jako i z výchozího textu.¹⁴

Z formálních transformací je užitá **transliterace**, tedy převod textu doslovně, písmeno po písmenu. Ta nám posloužila především k překladu vlastních jmen a názvů.¹⁵ Transliteraci jsem použila, například, i u pojmu „джняни“. V dramatickém textu se odráží jazyková kultura a tradice konkrétního národa. Stejně jako jiné umělecké dílo je dramatický text úzce spjat s konkrétním kulturním prostředím. V překladu prózy může překladatel použít vysvětlivky nebo poznámky pod čarou, aby vysvětlil kulturní nebo jazykové odlišnosti. V dramatickém textu však není možné takto přerušovat text, protože by to narušilo jeho plynulost a komunikativní charakter.¹⁶ Proto jsem se rozhodla pro transliteraci, protože sám autor už tento pojem úzce vysvětluje v dialogu mezi Viktorem a Markem.

ВИКТОР: Нет. Тут женщине одной пожилой помог мусор выбросить. Она меня теперь подкармливает. Сидит подолгу рядом со мной. Что-то говорит, а я её слушаю.

МАРК: Понятно. Скоро к тебе паломники ходить будут. В Индии есть такие люди, «джняни» называются. Они уединяются недалеко от населённых пунктов и начинают постигать истину. А люди ходят и подкармливают их. Вот ты как эти «джняни».

ВИКТОР: Не. Nikdo mi neublížil. Jedné starší paní jsem pomohl vyhodit odpadky. Teď mi nosí jídlo. Sedí pak dlouho vedle mě a něco povídá, a já ji poslouchám.

МАРК: Brzo za tebou budou chodit poutníci. V Indii se takovým lidem říká „džnjani“, odloučí se od obydlených oblastí a začnou poznávat úplnou pravdu. A lidé chodí a krmí je. Ty jsi takový „džnjanin“.

¹⁴ LEVÝ, Jiří. *Umění překladu*. 4., upr. vyd. Autor úvodu Zuzana JETTMAROVÁ. Praha: Apostrof, 2012, s. 42-43.

¹⁵ VYCHODILOVÁ, Zdeňka. *Vvedeníje v teoriju perevoda dlja rusistov*. Skripta. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. ISBN 978-80-244-3417-9.

¹⁶ PÁLUŠOVÁ, Martina. *A nesoudit znamená nedívat se...: současné ruské drama v českých překladech a divadelních inscenacích*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2016, s. 38.

Dále jsem použila **multiverbizaci**, při které se z jednoslovného pojmenování utváří víceslovné. (домохозяйка = žena v domácnosti). Jako další transformací je **univerbizace**, opak multiverbizace (День Рождения = narozeniny; электронная почта = e-mail; премьер-министр = premiér). Byla také aplikována **změna slovosledu** (дом новый купил = koupil nový dům; двадцать лет уже дружим = jsme přátelé už 20 let) a **spojení vět** (Сам я заниматься не очень хотел. Но потом я тоже втянулся. = Na začátku mě to moc nebralo, ale později jsem se do toho taky dostal.; Прийде ми, że něco віш, але не рiкаєш ми то. = Мне кажется, что ты что-то знаешь. Но не говоришь мне.).

Ze sémantických transformací jsem v praxi uplatnila **konkretizace** (занялись любовью = měli jsme sex), **generalizaci významu**, jiným slovem, zevšeobecňování (из лиця = ze školy) a také **antonymický překlad** (мѐл jsem se там сквѐле = я там очень неплохо проводил время).

Setkala jsem se také s překladem frazeologismů, což jsou ustálená slovní spojení, kdy jsem se snažila najít odpovídající slovní spojení v cílovém jazyce, které vyjadřuje stejnou myšlenku nebo význam jako původní výraz.¹⁷

Co jsem tehdy cítil? Už dříve jsem často používal frázi „půda se mi hroutlí pod nohama“, ale teprve tehdy jsem si uvědomil, co to vlastně znamená. = Что я чувствовал тогда? Я до этого часто использовал выражение «уходит почва из-под ног», но только тогда я понял, что это выражение означает на самом деле.

Марк был за рулѐм, а Виктор от вина отказался. = Mark řídil a Viktor víno nechťel.

Vite, každý chlap má nějaký ten moment v životě, kdy má chuť se na všechno vykašlat a jít kam ho pohy nesou. = Понимаете, в жизни каждого мужчины наступает такой момент, когда хочется послать всё куда подальше, выйти из дома и пойти куда глаза глядятъ.

Возьми себя в руки = Uklidni se.

¹⁷ Překládání a čeština. Jinočany: H&H, 1994, s. 85-86.

Následně jsem narazila i na nespisovné výrazy a vulgarismy. U některých jsem se vyjádřila spíše decentně, u jiných více expresivně.

Мыслишь, że jsem úplně hlouprá, že? = Ты меня совсем душой считаешь, да?

Можешь дать мне по морде, если хочешь. = Můžeš mi dát přes hubu, jestli chceš.

Mark byl prolhaný hajzl. = Марк оказался лживой тварью.

Stěžejní záležitostí bylo zachovat charakter každé postavy. U postavy Viktora to bylo obtížné, protože ve hře nemá žádné výpovědi, pouze dialogy s jinými postavami, tudíž bylo nutné jeho charakter dedukovat z interakcí s ostatními postavami.

U překladu jsem se rozhodla pro užití obecné češtiny a hovorových výrazů, což pomohlo udržet přirozenost a plynulost jazyka blízkého českému čtenáři. Tím se také podpořila autenticita dialogů. Zachována byla také struktura mockumentu, což se odráží hlavně při výpovědích postav.

Závěr

V této bakalářské práci jsem se zabývala komentovaným překladem divadelní hry „Ostanovka“ od ruského dramatika Germana Grekova. Hra představuje inovativní a experimentální přístup k divadelnímu umění prostřednictvím žánru mockumentu. Jednalo se o mé první setkání s tímto divadelním žánrem v divadelním prostředí. Divadelní mockument je žánr hraného filmu, který se vyznačuje imitací dokumentu, falšováním a mystifikací. Kombinuje prvky dokumentárního a dramatického vyprávění, balancuje mezi zachycením skutečnosti a smyšleným příběhem.

Hra „Ostanovka“ zpracovává aktuální společenské problémy, mezilidské vztahy a pocity postav, které čelí různým životním výzvám. Hra vybízí k zamyšlení se nad tempem dnešního života, nad tím, jak se lidé často ztrácejí v uspěchanosti a rutinních povinnostech, a zapomínají si vážit drobných radostí, které život přináší. Klade tak důraz na potřebu zpomalit a věnovat pozornost tomu, co nás skutečně činí šťastnými. Nabádá nás k zamyšlení se nad naším vlastním životem a k přehodnocení našich hodnot.

Divadelní hra je strukturovaná do tří scén, které sledují příběhy hlavních postav Viktora, Nataši, Marka a Iriny. Grekov využívá realistické dialogy, monology a retrospektivy k vyprávění příběhu a odhalení vnitřních konfliktů postav. Hlavním tématem hry je Viktorův rozhodující krok zpomalit v uspěchaném světě, což spouští řetězec událostí ovlivňujících osudy lidí kolem něj.

Cílem této práce bylo vytvoření funkčně ekvivalentního překladu, který má být srozumitelný českým čtenářům, potažmo divákům. Důkladná analýza obsahu a formy originálního díla poskytla komplexní pochopení hry a umožnila tak zachovat autenticitu původního díla. Práce byla psána se záměrem vytvořit dramatický text, ať už určený ke čtení nebo k inscenování. Komunikační řetězec u literárního dramatického textu tedy probíhá mezi autorem, překladatelem a čtenářem, u dramatického textu určeného k inscenování vzniká komunikační řetězec mezi překladatelem, divadelním souborem a diváky. Snažila jsem se, aby projev v cílovém jazyce působil co nejvíce přirozeně, bez náznaku, že se jedná o překlad, měl stejný účinek na čtenáře nebo diváka, a poskytl obdobný významový a emocionální zážitek jako originál. Toho jsem dosáhla užitím poznatků z teoretické části.

V praxi jsem při překladu dbala na zachování základních složek textu. Snažila jsem se dosáhnout co nejvyšší míry ekvivalentnosti mezi texty ve výchozím a cílovém jazyce, aniž by přitom došlo ke ztrátě dynamiky a efektivity původního textu. Použila jsem různé překladatelské techniky, jako je transliterace pro přesný převod vlastních jmen, pojmů a názvů, dále multiverbizace, univerbizace. Využity také byly, například, změny slovosledu a spojení vět pro zlepšení srozumitelnosti. Kromě formálních transformací byla aplikována i řada sémantických transformací, jako je konkretizace, generalizace a antonymický překlad, které umožnily převést význam originálního textu co nejděleji. Zvláštní pozornost jsem věnovala překladu frazeologismů a nespisovných výrazů, což vyžadovalo hledání odpovídajících slovních spojení, která by v cílovém jazyce zachovala přirozenost dialogů. Jedním z dalších cílů překladu bylo také zachovat charakter postav. Složitější to bylo zejména u postavy Viktora, kde bylo třeba dedukovat jeho charakter z interakcí s ostatními postavami. Jelikož se jedná o hru 21. století, užila jsem spíše obecnou češtinu a hovorové výrazy, které by mohly významně přispět k přirozenosti a plynulosti dialogů. Mohlo by to pomoci porozumět postavám a jejich vzájemným vztahům.

Dle mého názoru je překlad čtivý, srozumitelný, věrný originálnímu textu a má potenciál upoutat pozornost českých čtenářů, a následně také zaujmout inscenátory a diváky. Doufám, že tento text se stane přínosem a v budoucnu třeba poslouží jako inspirace pro inscenace na českých jevištích.

Резюме

Первая глава посвящена подходам к художественному переводу. В ней подчеркнуты различия в подходах к переводу художественных и литературных произведений со второй половины XX века. Здесь же описывается концепция функциональной эквивалентности. Затем она перечисляет три основных критерия хорошего перевода: естественное языковое выражение на языке перевода, совпадение смысла с оригинальным произведением и сохранение динамики и эффективности оригинального текста. В следующем подразделе описываются основные компоненты текста, такие как семантический, денотативный, коннотативный и прагматический, и подчеркивается важность сохранения смысла и эффекта всех этих компонентов при переводе. Последний подраздел посвящен теории непереводимости, которая утверждает, что язык влияет на наше мышление и восприятие мира, и утверждает, что современные исследования и практика показывают, что переводчики могут преодолеть трудности межъязыкового перевода, используя различные стратегии и техники, и выражения могут быть успешно переведены, несмотря на различия между языками.

Во второй главе рассматривается процесс перевода и его коммуникативная сеть между автором, переводчиком и читателем. Процесс перевода описывается как коммуникативный процесс, в ходе которого переводчик переводит текст оригинального произведения на другой язык, чтобы сохранить его смысл и послание для целевого читателя. В главе также рассматриваются особенности перевода театральных произведений, которые являются более сложными, чем традиционный перевод текста, поскольку предполагают интерпретацию и реализацию переведенного текста театральной труппой. Таким образом, возникает сеть коммуникации между переводчиком, театральной труппой и зрителями.

Третья глава посвящена переводу драматического текста и его различным аспектам. В ней рассказывается о том, как современный российский театр реагирует на актуальные социальные проблемы, и в качестве примера приводится пьеса «Остановка». В главе подчеркиваются различия между текстом, предназначенным для чтения, и текстом, предназначенным для инсценировки. При переводе текста, предназначенного для чтения, переводчик ориентируется на читателя, который может читать текст в своем собственном темпе и возвращаться к нему.

При переводе текста, предназначенного для театрального исполнения, переводчик ориентируется на сценическую постановку, учитывая ритм речи и беглость диалога, чтобы зрители могли полностью понять и насладиться представлением.

В четвертой главе представлен обзор жизни и карьеры Германа Грекова, российского драматурга, режиссера и актера, который родился в 1972 году. Греков изучал актерское мастерство в театре и кино в Воронежском Государственном институте Искусств. После учебы он работал драматургом в Самарском Академическом театре драмы им. М. Горького. В главе рассказывается о достижениях Грекова в данной области, в том числе что он дипломант Всероссийского конкурса за лучшую сценарную композицию в области театрального искусства в Москве в 2006 году. Его пьесы участвовали в таких престижных фестивалях, как «Любимовка» и «Драма. Новый код». Греков также является автором других пьес, таких как «Четыре желания мадам Ватто», «Кастинг» и «Химический дом». В главе подводится итог вкладу Грекова в российский театр и его участию в современной театральной сцене.

Пятая глава посвящена анализу пьесы российского драматурга Германа Грекова «Остановка», которая впервые была поставлена в 2020 году на фестивале «Любимовка». Глава посвящена жанру пьесы - мекьюментари, детективной истории. Через всю главу проходит анализ пьесы, рассказывающей историю успешного бизнесмена Виктора и его решения остановиться на трамвайной остановке, которое запускает серию событий, меняющих судьбы окружающих его людей и раскрывающих их внутренние конфликты и отношения. В книге также рассматриваются персонажи пьесы: Виктор, Марк, Наташа и Ирина, их взаимодействия и конфликты, создающие драматический сюжет. Также описывается композиция пьесы и ее временное пространство, в котором следуют несколько параллельных сюжетных линий и используются флешбэки в прошлое. В пьесе сочетаются элементы документального и драматического повествования. В главе показано, как пьеса «Остановка» исследует межчеловеческие отношения, семейные конфликты, поиск идентичности и смысла жизни, экспериментируя при этом с новым для театра жанром мекьюментари. При этом он предлагает зрителям интересный и новаторский взгляд на современные социальные проблемы и темы.

Шестая глава - собственно перевод пьесы, понятный чешскому читателю.

Последняя глава посвящена комментарию к переводу пьесы «Остановка» с акцентом на переводческие трансформации и ключевые решения при переводе. Глава начинается с анализа произведения с точки зрения содержания и формы, что обеспечивает комплексное понимание произведения и позволяет сохранить аутентичность оригинального текста. В целом в главе дается критическая оценка процесса перевода и стратегий, которые были использованы для обеспечения верности оригиналу и сохранения аутентичности персонажей и диалогов на языке перевода.

Prameny a literatura

Prameny

Греков Герман. Online. © Любимовка. 2020. Dostupné z: <https://lubimovka.art/grekov>. [cit. 2024-04-27].

Literatura

Česko-ruský mluvník. 1. vyd. Brno : Lingea, 2008, 412 s. ISBN 978-80 87062-38-8.

KARAFFA, Jan. *Umění dialogu v dramatických hrách a improvizacích*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2009, 135 s. ISBN 978-80-7368-733-5.

KNITTLOVÁ, Dagmar; GRYGOVÁ, Bronislava a ZEHNALOVÁ, Jitka. Překlad a překládání. Monografie. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010. ISBN 9788024424286.

LEVÝ, Jiří. *Umění překladau*. 4., upr. vyd. Autor úvodu Zuzana JETTMAROVÁ. Praha: Apostrof, 2012, 367 s. ISBN 978-80-87561-15-7.

PÁLUŠOVÁ, Martina. *A nesoudit znamená nedívat se...: současné ruské drama v českých překladech a divadelních inscenacích*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2016. ISBN 978-80-244-4974-6.

Překládání a čeština. Jinočany: H&H, 1994. ISBN 8085787148.

Slovník českých synonym a antonym: [správně česky. V Brně: Lingea, 2007. ISBN 978-80-87062-09-8.

Učebnyj slovar' rusknoj frazeologii na ruskom i češskom jazykach. Plzeň: Fraus, 2013. ISBN 987-80-7489-002-4.

VYCHODILOVÁ, Zdeňka. *Současné ruské drama*. Monografie. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. ISBN 978-80-244-4505-2.

VYCHODILOVÁ, Zdeňka. *Vvedeniije v teoriju perevoda dlja rusistov*. Skripta. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. ISBN 978-80-244-3417-9.

ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladau*. [Díl] 1, (Odborný překlad). Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1995. ISBN 807067489X.

Internetové zdroje

ГЕРМАН ГРЕКОВ. Online. © 2002—2021 — АНО ЦНД «ДОКУМЕНТАЛЬНАЯ СЦЕНА». Театр.doc. 2021. Dostupné z: <https://teatrdoc.ru/persons/person/465/>. [cit. 2024-04-28].

Философская энциклопедия - ДЖНЯНА. Online. © Академик. 2024. Dostupné z: https://dic.academic.ru/dic.nsf/enc_philosophy/4279/%D0%94%D0%96%D0%9D%D0%AF%D0%9D%D0%90. [cit. 2024-04-27].

Online. ЧЕРКАСОВА, Валерия. Театр. 2022. Dostupné z: <https://oteatre.info/ostanovka-staryj-dom/>. [cit. 2024-04-16].

Пříloha

Герман Греков

Остановка

Герман Греков

ОСТАНОВКА

Мокьюментари* для театра

*23 мая 20** года в 14.30 владелец сети магазинов «Фермер–продукт» Виктор Волков остановил свой автомобиль «BMW» 5-ой серии возле трамвайной остановки на ул. З*****на. Вышел из автомобиля, подошел к остановке и сел на скамейку. Сел на скамейку, чтобы не вставать с неё на протяжении многих дней и покинуть свою семью, свой бизнес и своих друзей.*

ЧАСТЬ I

Как это все произошло

НАТАША ВОЛКОВА, жена ВИКТОРА, домохозяйка.

— Как это всё случилось? Очень просто. Виктор вел машину, я сидела рядом. Мы ехали к Марку и Ирине Тертишным. Днем раньше мы отмечали День Рождения Марка и я забыла у них свой телефон. Вот мы и ехали за телефоном. За неделю до этого Ирка к нам приезжала, вся в слезах, что-то там у них с Марком случилось. А день рождения очень хороший был. Так было весело, что я телефон забыла. Когда ехали, общались, конечно. Я говорила, что надо подумать, куда Леру (это наша с Виктором дочь) на летние каникулы свозить. Девочка очень хотела в Новую Зеландию, в деревню Хоббитон, и забраться на ледник Франца-Иосифа. Виктор сказал, что да, было бы неплохо. Потом мы помолчали, я думала о своём, он, наверное, тоже думал о своём. Всё как обычно.

МАРК ТЕРТИШНЫЙ, друг ВИКТОРА, юрист.

— Мы с Виктором двадцать лет уже дружим. С одиннадцатого класса. Мои родители переехали в другой район и мне пришлось доучиваться в другой школе. Там мы с Виктором и подружились. На почве спорта. Виктор, как и я, айкидо занимался. Все пацаны в школе в основном на бокс ходили. Это был такой пацанский вид спорта. А Виктор — на айкидо. Он как фильм со Стивенем Сигалом «В осаде» посмотрел, так и «заболел» айкидо. И меня затащил в секцию. Сам я заниматься не очень хотел. Но потом я тоже втянулся. У нашего мастера был философский подход. Он как бы с самой сути ко всему подходил. Николай Михайлович Жариков его звали. А мы его между собою — Михалыч.

НИКОЛАЙ МИХАЙЛОВИЧ ЖАРИКОВ «МИХАЛЫЧ», тренер айкидо.

— Не могу сказать, что Виктора занимала философская сторона айкидо. Ему как раз нравилась физическая сторона, её он считал очень эффективной. Там, за девчонку заступиться, пару хулиганов во дворе отоварить. А вот друг его, Марк, тот наоборот считал айкидо философской системой. Поэтому он и получил первый юношеский разряд на областных соревнованиях.

МАРК ТЕРТИШНЫЙ, друг ВИКТОРА, юрист.

— В айкидо что самое главное? Когда ты удар противника обращаешь против него же самого. То есть ты сам никогда не имеешь права на кого-либо напасть. Если ты на кого напал, значит уже априори проиграл. Мне это сильно помогает в моей юридической практике.

НАТАША ВОЛКОВА, жена ВИКТОРА, домохозяйка.

— Иногда Виктор ездил в клуб заниматься айкидо. Не могу сказать, что часто, но ездил. А вот Марк, тот — нет. Забросил это дело, хотя Виктор говорил, что Марк в молодости успехи делал.

МАРК ТЕРТИШНЫЙ, друг ВИКТОРА, юрист.

— Потом, после школы, Виктор поступил в технологический, а я — в универ на юридический. Но общаться мы продолжали. За девушками вместе ухаживали. Кстати, Наташа, жена Виктора, и моя Ирина — они подруги были. А потом женами нашими стали.

ИРИНА ТЕРТИШНАЯ, жена МАРКА, домохозяйка.

— Мы с Наташей учились вместе в универе на журфаке. А с Марком поженились, когда я на третьем курсе была. Потом я забеременела нашим сыном Эдиком и универ бросила. А Наташа закончила. Правда, по-моему, ни дня по профессии не работала.

НАТАША ВОЛКОВА, жена ВИКТОРА, домохозяйка.

— После универа я где-то полгода проработала в местном журнале корреспондентом. Меня там все критиковали, я нервничала страшно. А Виктор сказал: «Да зачем тебе это всё надо? Давай детей рожать!» Вот так мы Лерку нашу и родили. Потом Виктор дом новый купил за городом, я всё обустройство на себя взяла. А Ира с Марком купили в центре города квартиру. Марк говорил, что ему удобней так, когда рядом с работой, а Ира, как мы, за городом жить хотела.

ИРИНА ТЕРТИШНАЯ, жена МАРКА, домохозяйка.

— Я город вообще не люблю. Особенно наш. Ну в ресторан там, в клуб съездить пару раз и всё. Никаких развлечений. А на природе — хорошо, дышится по-другому. Летом — плаваешь, зимой — на лыжах. Я, вообще, двигаться люблю. А Марк, он у меня в последнее время вообще обленился. Полнеть начал. Каждый вечер с сыном в приставку играет. Или сериалы смотрит. С бутылкой пива, естественно.

МАРК ТЕРТИШНЫЙ, друг ВИКТОРА, юрист.

— Ну да. Это такой у меня период был в жизни. Одно время очень много бегал, суетился. А потом решил, что время расслабиться!

ИРИНА ТЕРТИШНАЯ, жена МАРКА, домохозяйка.

— Вообще, Марк не любил свой день рождения отмечать. Но я настояла, чтобы он его отметил. Потому что мы давно не встречались и не сидели вот так, тесным кругом.

Да и мне надо было как-то скрасить тот случай, когда я приехала вся в слезах к Наташе с Виктором.

МАРК ТЕРТИШНЫЙ, друг ВИКТОРА, юрист.

— Ну да. Неловко как-то получилось. Мы с Ирой, вообще-то, не очень часто ругались. А тут меня понесло просто. И все из-за «Миллениума» этого проклятого.

ИРИНА ТЕРТИШНАЯ, жена МАРКА, домохозяйка.

— Нас с Марком позвали в «Миллениум» на открытие выставки. «Миллениум» — это такой клуб у нас в городе, ещё с двухтысячных остался. Один из старейших. Должна была собраться вся наша старая компания.

ОЛЕГ РУЗАЕВ, арт-директор клуба «МИЛЛЕНИУМ».

— Клуб у нас действительно легендарный. Начинался как просто ночной клуб для молодежи, но потом мы сделали упор на арт-тусовку нашего города. В нашем городе очень мощная творческая прослойка. И для неё нужно такое место. Место силы, так сказать. Поэтому у нас и концерты, и выставки, и даже спектакли современной драматургии есть.

ИРИНА ТЕРТИШНАЯ, жена МАРКА, домохозяйка.

— Мы с Марком уже полгода никуда в люди не выходили. А Наташа сказала, что если мы с Марком будем, то и они тоже придут. Конечно, Наташа с Виктором — они такие контактные, они постоянно куда-то выезжают, не то, что мы.

МАРК ТЕРТИШНЫЙ, друг ВИКТОРА, юрист.

— Нет, ну я на самом деле неважно себя чувствовал. Сейчас эти вирусы, они же такие... Хотелось просто отлежаться.

ИРИНА ТЕРТИШНАЯ, жена МАРКА, домохозяйка.

— Нет, я не обиделась на Марка. Он мне сказал: «Можешь поехать без меня», а я ничего не сказала, и он почему-то завёлся.

МАРК ТЕРТИШНЫЙ, друг ВИКТОРА, юрист.

— Ирина умеет сделать так, что я начинаю чувствовать себя виноватым. А я ненавижу чувствовать себя виноватым, тем более, когда я не виноват...

НАТАША ВОЛКОВА, жена ВИКТОРА, домохозяйка.

— Вообще-то, Ирина с Марком тогда редко ссорились, насколько я знаю. Но, знаете, в любой семье, даже самой идеальной, бывают неудачные дни!

ИРИНА ТЕРТИШНАЯ, жена МАРКА, домохозяйка.

— Ту ночь я провела у Волковых. Наташа успокоила меня как могла. Потом приехал Марк, извинился и забрал меня домой. Потом мы решили позвать Волковых на день рождения Марка.

МАРК ТЕРТИШНЫЙ, друг ВИКТОРА, юрист.

— День Рождения прошёл космически. Давно так душевно не сидели. Причём, больше всех веселил нас Виктор. Я думаю, что на волне этого веселья Наташа и забыла свой телефон. Короче, ничего не предвещало всего этого.

ИРИНА ТЕРТИШНАЯ, жена МАРКА, домохозяйка.

— На следующий день мы созвонились, Наташа сказала, что они к нам заедут за телефоном. Марк ещё сказал, что торт вчера не съели, сегодня как раз и съедим. И тут, через час, Наташа звонит с телефона Виктора и говорит, что Виктор вышел из машины и сидит на трамвайной остановке. Сидит, улыбается, говорит, что «всё нормально», но ехать никуда не собирается. Наташа не знает, что делать. Ну, мы с Марком сразу сорвались с места и поехали.

РЕКОНСТРУКЦИЯ

Остановка. На скамейке сидит Виктор, рядом с ним — Наташа. Виктор улыбается, Наташа — плачет. Рядом останавливается автомобиль, из него выходят Марк и Ирина. Ирина сразу же бросается к плачущей Наталье, Марк подходит к Виктору.

МАРК. Виктор, привет!

ВИКТОР. Привет.

МАРК. Что случилось?

ВИКТОР. А что случилось?

МАРК. Почему Наташа плачет?

Виктор смотрит на Наташу, как будто видит её в первый раз.

ВИКТОР. Да, она плачет.

МАРК. Ты почему не хочешь ехать домой?

ВИКТОР. Домой?

МАРК. Да. Домой.

ВИКТОР. Почему не хочу?

МАРК. Я не знаю.

ВИКТОР. Я тоже.

МАРК. Так ты поедешь домой?

ВИКТОР. Да.

МАРК. Тогда поехали.

ВИКТОР. Поехали.

Марк встаёт со скамейки. Чуть позже со скамейки поднимается Виктор. Ирина обнимает плачущую Наташу и помогает ей подняться со скамейки. Все уходят с остановки.

НАТАША ВОЛКОВА, жена ВИКТОРА, домохозяйка.

— Я очень сильно расстроилась тогда. Со мной чуть истерика не случилась. Но Марк нашёл нужные слова. Меня к себе в машину взяла Ирина, Марк повёл нашу машину. Мы приехали к нам домой, посидели немного у нас, Виктор держался очень спокойно, но много не говорил. Мы с Ириной выпили бутылку вина. Марк был за рулём, а Виктор от вина отказался. О чём говорили? Да о всякой фигне, но темы остановки никто не касался.

МАРК ТЕРТИШНЫЙ, друг ВИКТОРА, юрист.

— Что я тогда об этом думал? Честно говоря, я воспринял это спокойно. Понимаете, в жизни каждого мужчины наступает такой момент, когда хочется послать всё куда подальше, выйти из дома и пойти куда глаза глядят. На нас очень большая нагрузка, понимаете? Вот эта, к примеру, социальная установка, что мужчина постоянно должен принимать решения. И в один прекрасный день ты устаёшь

принимать решения. Хочется всё бросить и пускай всё идёт своим чередом, без моих решений. Меня самого не раз такие мысли посещали. Поэтому поступку Виктора я тогда не удивился.

ИРИНА ТЕРТИШНАЯ, жена МАРКА, домохозяйка.

— О чём я тогда подумала? Я тогда подумала, что Виктор начал подозревать Наташу в измене. Я не знаю, почему я так подумала. Наверное, скорей всего, интуитивно.

НАТАША ВОЛКОВА, жена ВИКТОРА, домохозяйка.

— Виктор меня никогда ни к кому не ревновал. Иногда, конечно, я задавала себе вопрос, изменяет мне Виктор или нет? У него недавно молодая помощница стала работать, Вера, кажется, её зовут. Он с ней много времени проводил. Но я ничего такого даже и не подозревала, нет!

ВЕРА ЖДАНОВА, молодая помощница ВИКТОРА.

— Виктор Николаевич был очень доволен моей работой. Конечно, у нас были только деловые отношения. У меня есть молодой человек Давид, за которого я собираюсь выйти замуж.

ДАВИД МЕСХИЯ, молодой человек ВЕРЫ ЖДАНОВОЙ.

— Вера очень требовательна ко мне. Это меня немного напрягает. Она, вообще, перфекционистка. А так все хорошо. Думаю, этим летом мы поженимся.

МАРК ТЕРТИШНЫЙ, друг ВИКТОРА, юрист.

— Ходил ли Виктор от Наташи «налево»? Думаю, что нет. Если бы это случилось, он бы мне об этом обязательно рассказал. У нас не было секретов друг от друга. Помощница Вера, конечно, была очень эффектная девушка, и Виктор гордился, что у него такая помощница, но он прежде всего ценил в ней деловые качества. Виктор очень серьёзно относился к своему бизнесу и никогда не стал бы путать личное с работой.

НАТАША ВОЛКОВА, жена ВИКТОРА, домохозяйка.

— Конечно, я рассчитывала на лучшее. Когда мы проводили Марка и Ирину и ложились спать, я думала, что на следующий день всё будет как прежде. Но на следующий день, когда я проснулась, Виктора рядом с собой я не обнаружила. Не было его и дома. Телефон его лежал на прикроватной тумбочке. Страшные подозрения закрались в мою душу. Я

села в автомобиль и поехала в город. Когда подъехала к остановке на улице З*****а, то мои подозрения подтвердились: Виктор сидел на этой же скамейке. Рядом с ним стояли люди, ожидая трамвая. Но Виктор никуда не спешил и ничего не ждал. Он так же, как и вчера, блаженно улыбался.

ЧАСТЬ II

Всё тайное становится явным.

ВАЛЕРИЯ ВОЛКОВА, дочь ВИКТОРА.

— Когда я пришла из лицея, мама мне сказала, что с папой явно что-то не то. Она как раз приехала от папы. Сидела с ним на остановке. Ничего от него не добилаь и приехала домой. Плакала. Я тогда ничего не поняла. Ну, сел папа на остановку, ну и что? Я узнала от мамы, где эта остановка и поехала туда. Когда я села рядом с ним на остановке, то поняла, что ему очень хорошо. И в этот момент мне тоже стало хорошо.

Я впервые в жизни видела своего отца таким счастливым. Обычно он всегда о чём-то думал. Проще говоря, был постоянно загруженный такой. А тут я увидела совершенно другого человека. И мне он больше понравился, чем тот, который был раньше.

НАТАША ВОЛКОВА, жена ВИКТОРА, домохозяйка.

— Когда Лера поехала к отцу, я позвонила Марку. Марк был на работе, очень занят, но он сказал, чтобы я не волновалась, он сам приедет к Виктору, как освободится. После разговора с Марком мне позвонила Ирина и сказала, что она приедет ко мне.

ИРИНА ТЕРТИШНАЯ, жена МАРКА, домохозяйка.

— Я ещё вчера почувствовала, что всё дело в Наташе. Что Наташа каким-то образом связана с тем, что происходит с Виктором. У меня вот с такими делами очень сильная интуиция. В институте перед занятиями физической культурой у нас из раздевалки у девушек стали пропадать деньги. И мне приснилось, как девушка из нашей группы ворует деньги. Но я не стала никому говорить об этом сне. А потом эту девушку поймали, она страдала kleptomанией.

ДЕВУШКА, сокурсница ИРИНЫ, страдала kleптоманией.

— Да, действительно, я страдала kleптоманией, потом прошла курс терапии у профессора Стрельникова. По поводу того, что Ирине приснилось, что я ворую вещи, я знала. После того, как меня поймали, она всем рассказала о своём сне. Но ей никто особо не поверил. Мало ли что можно сказать задним числом. Вот если бы она сразу сказала и меня бы вычислили, тогда да, тогда бы поверили!

МАРК ТЕРТИШНЫЙ, друг ВИКТОРА, крист.

— Я, как только освободился, сразу поехал к Виктору на остановку. Когда я приехал, Виктор сидел так же, как и вчера: на том же месте и со спокойной улыбкой на лице. Я подсел к нему.

РЕКОНСТРУКЦИЯ

Остановка. На скамейке сидит Виктор. К нему подсаживается Марк.

МАРК. Привет!

ВИКТОР. Привет!

МАРК. Снова сидишь.

ВИКТОР. Да, снова сижу.

МАРК. Скажи мне честно, что с тобой?

ВИКТОР. Каждый раз, когда я проезжал мимо этой остановки, мне хотелось выйти из машины и посидеть на ней. Просто пару минут посидеть и поехать дальше. Но постоянно я себя сдерживал. А в этот раз — взял и вышел. И сел.

МАРК. И что?

ВИКТОР. Когда я сел, то почувствовал такой очень хороший ветер. И первый раз в жизни мне стало по-настоящему хорошо. Вот и всё.

МАРК. А когда домой вернулся, то опять стало плохо?

ВИКТОР. Нет. Но тут намного лучше. Тут опять этот ветер.

Пауза.

МАРК. Знаешь, я тут никого ветра не чувствую.

ВИКТОР. Может быть.

МАРК. Что «может быть»?

ВИКТОР. Может быть ты его не чувствуешь. Но это ничего не меняет.

МАРК. Друг мой, мне кажется, что ты выёбываешься! И очень сильно!

ВИКТОР. Наверное.

МАРК. А на работу ты будешь ходить или всё?

ВИКТОР. Я не знаю.

МАРК. Понятно. Значит, ты у нас бодхисаттва. Просветленный. Гуру. А мы – толпа омрачённых людей. Виктор, просветление – это уже не актуально, мог бы придумать что-нибудь получше!

ВИКТОР. Хорошо.

МАРК. Что «хорошо»?

ВИКТОР. Я придумая что-нибудь получше.

МАРК. Виктор, мне впервые за много лет хочется тебя ударить!

ВИКТОР. Ну бей, раз хочется.

МАРК. А ты левую подставишь, да? По всем канонам?

ВИКТОР. Да нет, могу и в ответ врезать. Как пойдёт.

Пауза.

МАРК. Значит, так. Сейчас я поеду к Наташе. Поговорю с ней. И потом мы оба к тебе приедем. Хорошо?

ВИКТОР. Хорошо. Приезжайте.

МАРК. Хорошо. Жди нас с Наташей.

ВИКТОР. Да.

Марк встает и уходит.

МАРК ТЕРТИШНЫЙ, друг ВИКТОРА, крест.

– Я в самом деле не знал, что дальше делать. Но мне показалось, что, поговорив с Наташей, мы можем что-нибудь придумать.

НАТАША ВОЛКОВА, жена ВИКТОРА, домохозяйка.

– Когда ко мне приехала Ира, то она сразу устроила форменный допрос. Честно говоря, я такого напора от неё не ожидала.

РЕКОНСТРУКЦИЯ

Дом Виктора и Наташи. Наташа и Ира сидят на диване. Обе взволнованы.

ИРИНА. Наташ, скажи мне как есть. У тебя кто-нибудь был? Ты ему изменяла?

НАТАША. Ты хочешь сказать, что Виктор стал таким, потому что узнал, что я ему изменяла?

ИРИНА. Ага. Значит, у тебя всё-таки было...

НАТАША. Ира, откуда такие выводы? Я не сказала, что я изменяла Виктору. Я сказала, что он мог узнать, что я ему изменяла, а это большая разница.

ИРИНА. Ты хочешь сказать, что ему кто-то мог сказать, что ты ему изменяешь, хотя ты ему не изменяла?

НАТАША. Да. Именно так.

ИРИНА. А кто ему мог сказать?

НАТАША. Я не знаю. Но желающие, я думаю, есть.

ИРИНА. А ты точно ему не изменяла?

НАТАША. Да с какой стати мне ему изменять, Ир?

ИРИНА. А с какой стати вообще изменяют, Наташа?

НАТАША. Откуда я знаю, Ира? И почему ты это у меня спрашиваешь?

ИРИНА. Потому что я никогда не изменяла Марку. И не знаю, что это такое.

НАТАША. А почему ты думаешь, что я изменяю Виктору?

ИРИНА. Я не думаю, что ты изменяешь Виктору. Я просто предполагаю.

НАТАША. И на чём основываются твои предположения, Ирина?

ИРИНА. На том, что Виктор сидит на остановке вместо того, чтобы быть здесь, рядом с тобой!

НАТАША. Ну, в это время, вообще-то, он должен быть на работе!

ИРИНА. Тем более, Наташа. А он сидит на остановке!

НАТАША. Ирина, а ты не находишь, что это какая-то странная реакция на предполагаемую супружескую измену?

ИРИНА. Наташа, ты плохо знаешь мужчин. Реакция может быть разной. Ты ответь мне, только честно: ты изменяла ему или нет?

НАТАША. Нет, Ира, нет! Я ему не изменяла. Ты довольна?

ИРИНА. А почему это я должна быть довольна? Наоборот, если дело не в измене, тогда в чём-то другом...

НАТАША. Вот именно, Ира, в чём-то другом. И я не знаю в чём.

ИРИНА. Ты главное — успокойся. Возьми себя в руки. И мы сейчас вместе что-нибудь решим! Где здесь у тебя есть что-нибудь выпить? Давай я тебе налью.

НАТАША. Виски вон там.

ИРИНА. Лёд?

НАТАША. Не надо.

ИРИНА. Мы сейчас с тобой выпьем и обязательно что-нибудь придумаем!

Ирина наливает Наташе виски в стакан и садится рядом с ней.

МАРК ТЕРТИШНЫЙ, друг ВИКТОРА, юрист.

— Я приехал к Наташе и застал там свою жену Ирину. Честно, я забыл совсем про неё. Вернее, совсем не предполагал, что Ирина сорвется и приедет к Наташе. Поэтому разговор с Наташей, о котором я предполагал, не получился. Я сказал, что был на остановке, снова разговаривал с Виктором, что он, в принципе, адекватно себя ведёт, и что я буду думать, что делать дальше. Ирина вдруг захотела домой. Она выпила с Наташей и захотела, чтобы я её увёз.

ИРИНА ТЕРТИШНАЯ, жена МАРКА, домохозяйка.

— Вот когда Марк приехал и стал что-то сбивчиво говорить, я посмотрела на Наташу и мне стало не по себе. Внутри меня что-то щёлкнуло. Какая-то вспышка внутри. Вот когда вдруг всё становится ясно. Мне стало не по себе. Я попросила Марка отвезти меня домой. Хотя я и ни грамма не пила. Мне захотелось поговорить с Марком. Прямо сейчас.

РЕКОНСТРУКЦИЯ

Автомобиль Марка. Марк — за рулём, Ирина — в соседнем кресле. Некоторое время молчат.

ИРИНА. Марк, скажи, ты мне когда-нибудь изменял?

Пауза.

МАРК. Что?

ИРИНА. Я спрашиваю, ты мне когда-нибудь изменял?

МАРК. Ирина, что за вопросы?

ИРИНА. Ты можешь мне ответить. Только честно?

МАРК. Ирина, я тебе не изменял. Никогда. И не собираюсь этого делать.

ИРИНА. Угу.

Пауза.

МАРК. А теперь можно мне задать тебе встречный вопрос?

ИРИНА. Ты хочешь знать, изменяла ли я тебе?

МАРК. Нет. Вернее, да, хочу. Но я уверен, что ты мне не изменяла. Меня другой вопрос больше волнует: почему ты об этом спрашиваешь?

ИРИНА. Потому что мне кажется, что Наташа изменяет Виктору.

МАРК. Даже если она и изменяет, в чём я, конечно, не уверен, но причём здесь я?

ИРИНА. Просто, когда я сейчас посмотрела на вас обоих, у меня возникло чувство, что вы знаете то, чего я не знаю. Какая-то общая тайна.

МАРК. Чуть. Никакой тайны у нас с Наташей нет.

ИРИНА. И с Виктором всё это не просто так происходит.

МАРК. Тут я согласен. Тут всё не просто так.

Пауза.

ИРИНА. Мне кажется, что ты что-то знаешь. Но не говоришь мне.

Пауза.

ИРИНА. Мне кажется, что ты знаешь, что Наташа изменяет Виктору.

МАРК. Ира, если бы я знал, то я бы тебе сказал!

ИРИНА. Значит, дело в Викторе.

МАРК. Вполне может быть.

Пауза.

ИРИНА. Значит, Виктор изменил Наташе. Это всё объясняет. Его мучает чувство вины, и он решил на время уйти из дома.

МАРК. Ира, почему у тебя всё объясняется только изменой? Что, не может быть ничего другого, кроме измен?

ИРИНА. Потому что время сейчас для всех нас очень критическое. Я имею в виду супружеские взаимоотношения. Я про это читала.

МАРК. Ира, я сколько себя помню, ты всегда говоришь про критическое время. Погода, политика, деньги, карьера — у тебя всё и всегда находится в критическом состоянии!

ИРИНА. Ты так говоришь, потому что от меня устал, да?

МАРК. Ира, как я говорю?

ИРИНА. Зачем ты на меня кричишь?

МАРК. Да кто кричит?

ИРИНА. Ты кричишь.

МАРК. Я просто хочу тебе сказать, что весь мир не крутится вокруг супружеских измен, понимаешь? Есть в этой жизни ещё не менее важные вещи!

ИРИНА. Ты меня совсем душой считаешь, да?

МАРК. Ира, зачем вот ты сейчас это мне говоришь?

ИРИНА. Потому что я давно уже чувствую, что между нами что-то не то.

МАРК. Да что «не то», можешь ты мне объяснить?

ИРИНА. Я хочу, чтобы это сделал ты.

МАРК. Что сделал?

ИРИНА. Объяснил мне.

МАРК. Что объяснил?

ИРИНА. С тобой давно уже что-то происходит!

МАРК. Ира, что-то происходит сейчас у Виктора, а не у меня. Если бы у меня что-то происходило, я тоже бы там сидел, рядом с ним.

ИРИНА. Значит, ты тоже так бы хотел, да?

МАРК. Что, сидеть на остановке?

ИРИНА. Да.

МАРК. В смысле бросить всё и сидеть? Даже мыслей не было. Никогда.

ИРИНА. А какие у тебя мысли? О чём ты думаешь? Ты уже сто лет не делишься со мной своими мыслями. Я не знаю, что у тебя на уме! Ты начал жить какой-то другой жизнью, тебя со мной рядом нет, понимаешь?

И сейчас, вот ты увливаешь, ты не хочешь прямо сказать. Ты извиваешься, как уж на сковородке. Ведешь себя со мной, как адвокат!

МАРК. Я и есть адвокат, между прочим!

ИРИНА. Ты мой муж для начала, между прочим! Муж, которого давно уже нет!

Ирина плачет.

МАРК. Ириш, успокойся. Я понимаю, сейчас все на взводе. Виктор, конечно, выкинул хорошую историю...

ИРИНА. Причём тут Виктор...

МАРК. Да, ты права. Я виноват. Я перестал жить с тобой одной жизнью. Но на это есть свои причины. Я не говорил тебе об этом, думал, ты не заметишь... Но я скажу, я обязательно скажу!

Только не сейчас, давай немного подождём! Давай разберёмся с Виктором! От этого многое сейчас зависит!

ИРИНА. Значит, Виктор, всё-таки имеет отношение...

МАРК. Дело не в Викторе. Дело только в нас. Дай мне время, Ириш? Хорошо? Мы разберёмся, я честно тебе говорю. Верь мне. Пожалуйста. Всё будет хорошо.

ИРИНА. Ты меня любишь?

Марк останавливает машину. Поворачивается к Ирине.

МАРК. Я тебя очень сильно люблю!

Марк обнимает Ирину и целует её в губы.

МАРК ТЕРТИШНЫЙ, друг ВИКТОРА, юрист.

— Я тогда чуть сознание не потерял от волнения. Земля просто уходила из-под ног, хотя внешне я пытался сохранить спокойствие. Мы приехали домой, занялись любовью с Ириной, и мне показалось, что всё может ещё встанет на свои места. Но звонок Наташи убедил меня совсем в обратном. Наталья сказала, что она приехала на остановку к Виктору и все ему сказала.

НАТАША ВОЛКОВА, жена ВИКТОРА, домохозяйка.

— Как только уехали Марк с Ириной, я всё поняла. Я увидела, как боится Марк и как взволнована Ирина. И я поняла, насколько это всё важно. И насколько это должно быть важно для Виктора. И я поехала на остановку к Виктору.

РЕКОНСТРУКЦИЯ

Виктор сидит на остановке. Подходит Наташа и присаживается рядом.

НАТАША. Ты добился своего. Я не знаю, как ты об этом узнал. Но ты своего добился. Я виновата перед тобой. Если ты больше не хочешь со мной жить, то я тебя прекрасно понимаю. Я тебе изменила с Марком. Можешь делать, что хочешь, только возвращайся домой. Я всё поняла.
ВИКТОР. Да.

НАТАША. Я виновата. Но я никогда до этого не изменяла тебе, слышишь? С Марком так получилось, что... Но ты тут ни при чём. Тут моя вина. Да, я не могла устоять, но это не сразу случилось, понимаешь? Если ты думаешь, что я это делала, чтобы что-то доказать тебе, или мне что-то там не нравилось... Это не так!

ВИКТОР. Хорошо.

НАТАША. Что хорошо? Но, конечно, часть твоей вины в этом тоже есть! Ты же стал отдаляться от меня, ты что, этого не замечал? Как раз в этот год! Между нами раньше была какая-то внутренняя связь, а тут она стала куда-то пропадать!

ВИКТОР. Да.

НАТАША. Ты тоже это чувствовал, да? Но это не оправдывает меня ни в коем случае. Ты можешь делать, что хочешь. Вернее, ты уже сделал то, что давно хотел.

ВИКТОР. Ты думаешь, что я здесь потому, что ты мне изменила с Марком?

НАТАША. Да. Я думаю, что это так.

ВИКТОР. Нет, я здесь не поэтому. Мне здесь просто хорошо.

НАТАША. А дома что, хуже?

ВИКТОР. Нет, но дома не так, как здесь.

НАТАША. И ты мне ничего не хочешь сказать?

ВИКТОР. Хочу.

НАТАША. Говори!

ВИКТОР. Посиди со мной просто так.

НАТАША. В каком смысле?

ВИКТОР. Ну, посиди.

НАТАША. Хорошо.

Виктор и Наташа некоторое время молча сидят.

НАТАША. Все, я пошла.

ВИКТОР. Хорошо. Иди.

Наташа уходит.

НАТАША ВОЛКОВА, жена ВИКТОРА, домохозяйка.

— Что я тогда почувствовала? Ничего я тогда не почувствовала. Но я поняла, что больше не люблю Виктора. Немного позже я поняла, что вообще у меня в жизни не было большой любви. Но почему-то от этого стало спокойней. Я позвонила Марку и сказала, что я всё рассказала Виктору.

МАРК ТЕРТИШНЫЙ, друг ВИКТОРА, юрист.

— После звонка Наташи, я понял, что всё рушится на глазах. Больше всего мне захотелось дать по морде Виктору. Не знаю, почему. Вот, просто руки зачесались. Нет, никакого чувства вины перед ним не было. И всё-таки у меня была последняя надежда спасти ситуацию. Я поехал к Виктору на остановку.

РЕКОНСТРУКЦИЯ

Виктор сидит на остановке. Подходит Марк и присаживается рядом.

МАРК. Можешь дать мне по морде, если хочешь.

ВИКТОР. А ты сам этого хочешь?

МАРК. Я не знаю, чего я хочу. Вернее, нет, знаю. Я хочу, чтобы Ирина не узнала о наших отношениях с Наташей.

ВИКТОР. Если она меня об этом спросит, я скажу.

МАРК. А если она об этом не спросит?

ВИКТОР. Я обещаю, что первым об этом я не буду говорить.

МАРК. Это радует.

Пауза.

МАРК. А ты на самом деле не хочешь дать мне по морде?

ВИКТОР. Нет.

МАРК. Почему?

ВИКТОР. Потому что ты думаешь, что если я дам тебе по морде, то ты перестанешь мучаться.

МАРК. Может, и перестану.

ВИКТОР. Нет, не перестанешь. Мучаться ты стал еще до того, как стал спать с Наташей.

МАРК. Откуда ты это знаешь?

ВИКТОР. Ну, я же твой друг.

МАРК. Ты до сих пор считаешь меня своим другом?

ВИКТОР. Ничего я не считаю. Я просто сижу.

МАРК. Как ты думаешь, мне удастся уговорить Наташу, чтобы она не сказала Ирине?

ВИКТОР. Тебе лучше самому рассказать.

МАРК. Да, ты прав. Мне нужно рассказать всё самому. Так будет лучше.

Марк встает и уходит, но через некоторое время возвращается.

МАРК. Вот о чём я подумал. Виктор, а ты не мог бы с ней сам поговорить? Ты же по-прежнему считаешь меня своим другом?

ВИКТОР. Если Ирина захочет со мной поговорить, то я с ней поговорю.

МАРК. Отлично! Отлично! Она придет, она сейчас придет! Хорошо?

ВИКТОР. Хорошо. Пусть приезжает.

МАРК. Виктор, спасибо, спасибо тебе! Я думаю, что ты найдёшь правильные слова. На тебя вся надежда. Ты не представляешь, как я тебе благодарен!

ВИКТОР. Нет. Не представляю.

МАРК. Ира сейчас приедет!

Марк уходит.

МАРК ТЕРТИШНЫЙ, друг ВИКТОРА, крист.

— Но я зря надеялся на такой, как мне казалось, благоприятный исход событий. Наташа написала Ирине смс. Как раз в тот момент, когда я разговаривал с Виктором.

НАТАША ВОЛКОВА, жена ВИКТОРА, домохозяйка.

— Да, я написала Ирине смс: «Ты была права. Я изменяла Виктору с Марком. Прости». Сразу после звонка Марку.

ИРИНА ТЕРТИШНАЯ, жена МАРКА, домохозяйка.

— После смс Наташи я сразу все поняла. Марк оказался лживой тварью. Я прожила тринадцать лет рядом с лживой тварью. У меня был ребёнок от этой лживой твари. Я не хочу пачкать своего ребёнка во лжи его отца. Слава богу, у меня был свой счёт. И я хочу дать совет всем замужним женщинам: сразу после свадьбы заведите себе свой счёт. И пусть там будут деньги. Ничего не объясняйте своим мужьям. Просто поставьте перед фактом: свой счёт и деньги на нём, чтобы каждый месяц вносилась определённая сумма. Я позвонила Элине, это моя хорошая знакомая, она живет на Бали преподаёт фитнес. Договорилась с ней насчет аренды жилья и устройства Эдика в школу. Затем купила билеты на самолёт в Москву, из Москвы на Бали.

Выкинула сим-карту, сложила вещи, свои и Эдика, забрала его из школы, вызвала такси и мы поехали в аэропорт. Уже через сутки мы были на Бали.

ЭЛИНА БЕСЕДИНА, преподавательница фитнеса в Bali Green School.

— Я не феминистка. Но считаю мужчин самыми безвольными и малодушными существами на этой планете. Все их беды от этого. И наши тоже.

МАРК ТЕРТИШНЫЙ, друг ВИКТОРА, юрист.

— Я приехал домой. Ирины дома не было. Поехал за Эдиком в школу. Эдика не было в школе. Ирина на звонки не отвечала. Обзвонил всех родных и друзей Ирины. Никто не знал, где она. Поднял на уши всех своих знакомых. Узнал, что Ирина с Эдиком улетели на Бали. Хотел уже брать билет на Бали, но пришло смс от Ирины: «Мы на Бали. Пожалуйста, в ближайшее время не беспокойте нас.»

ИРИНА ТЕРТИШНАЯ, жена МАРКА, домохозяйка.

— Я решила написать всё-таки смс Марку не потому, что мне было жалко его, а потому, что знала, что он нас будет искать и найдёт. И в конце концов приедет сюда. Я его не хотела видеть. Поэтому и написала ему смс.

МАРК ТЕРТИШНЫЙ, друг ВИКТОРА, юрист.

— Что я чувствовал тогда? Я до этого часто использовал выражение «уходит почва из-под ног», но только тогда я понял, что это выражение означает на самом деле. И я никого не мог винить в произошедшем. Даже самого себя. Потому что измена Ирине произошла сама собой. В этом не было моих намерений.

НАТАША ВОЛКОВА, жена ВИКТОРА, домохозяйка.

— Я не могу сказать, что кто-то из нас с Марком был инициатором нашей связи. Всё произошло само собой. Мы собирались ехать на пикник. Виктор неожиданно задержался на работе и попросил Марка забрать меня. Марк заехал за мной. Он стоял и ждал меня в прихожей. Я собиралась на пикник, потом пошла в прихожую. Я присела, чтобы завязать шнурки на ботинках, потом резко встала и оказалась практически лицом к лицу с Марком. И в этот момент я что-то почувствовала. И Марк тоже что-то почувствовал, я это поняла. Потом Марк резко развернулся и вышел из квартиры. Я пошла за ним. Он вызвал лифт. В лифте мы стояли друг напротив друга и молчали. А потом, на пикнике, мы опять оказались вдвоём с Марком. Виктор приехал с абсолютно отсутствующим видом.

Поел шашлык, выпил вина и пошёл спать в охотничий домик. Лера с Эдиком быстро осовели от свежего воздуха и пошли спать по своим комнатам. Ирина некоторое время сидела с нами, потом она тоже ушла спать.

А Марк спать не хотел, он выпил вина и был слегка возбужденный. И его возбуждение передалось мне. Мы некоторое время сидели, пили

вино и смеялись, а затем наши лица как-то оказались рядом друг с другом, как там, у меня в прихожей. Ну и мы пошли до конца... А неделю спустя Марк мне позвонил. Мы опять встретились. Потом ещё одна встреча была. Перед днём рождения Марка. А потом Виктор сел на остановке. Я до сих пор думаю, что это всё-таки как-то взаимосвязано. До сих пор.

ЧАСТЬ III Последствия

АНТОН ПАНКОВ, блогер.

— Мой ютуб-канал называется «Панков в городе». У меня практически миллион подписчиков. Я делаю небольшие скетчи и сюжеты про наш город. Я сделал сюжет про Виктора, назывался он «Бомж или новый святой?». В первый день ролик собрал очень неплохое количество просмотров. Но на следующий день на окраине нашего города случилась настоящая катастрофа: загорелись военные склады с боеприпасами. Внимание всех городских СМИ сразу переключилось на этот контент. Ну и я тоже сделал сюжет про пожар, который сразу побил по количеству просмотров сюжет с Виктором.

ВАЛЕРИЯ ВОЛКОВА, дочь ВИКТОРА.

— В школе ко мне подошёл Дэн и показал это видео. Где мой папа на остановке сидит. Там местный блогер делал про него сюжет. Дэн меня спросил, это не мой папа? Я сказала, что мой. Дэн сказал, что я — дочь бомжа. Мне стало стыдно.

ДЕНИС ЗОРИЧ, одноклассник ВАЛЕРИИ.

— Я ничего против бомжей не имею. Тяжелая судьба и всё такое. Но когда человек по собственной воле становится бомжом, это как минимум странно.

ВАЛЕРИЯ ВОЛКОВА, дочь ВИКТОРА.

— Всё дело в том, что у нас с Дэном начинались отношения. А тут, вот, папа. И Дэн на меня перестал обращать внимание.

МАРК ТЕРТИШНЫЙ, друг ВИКТОРА, юрист.

— У меня началась депрессия. Я не знал, что мне делать. На меня нашло какое-то оцепенение. Я решил поехать к Ирине и Эдику, но получил от её подруги Элины письмо на электронную почту. Там она подробно объяснила мне, почему мне сейчас не стоит ехать к Ирине с Эдиком.

ЭЛИНА БЕСЕДИНА, преподавательница фитнеса в Bali Green School.

— Да, я написала письмо Марку и подробно описала состояние Ирины и Эдика. Им нужно адаптироваться. Ирине пережить шок. На это нужно некоторое время. Еще написала, что им здесь хорошо, не стоит беспокоиться, я буду регулярно сообщать, как у них идут дела, а по прошествии некоторого времени уже можно будет встретиться.

МАРК ТЕРТИШНЫЙ, друг ВИКТОРА, юрист.

— Я отложил свою поездку, но всё равно не находил себе места. Я отклонил несколько выгодных заказов, лежал дома и смотрел сериалы. Потом мне всё надоело и я пошёл на остановку к Виктору. Не знаю, зачем.

РЕКОНСТРУКЦИЯ

Виктор сидит на остановке. Подходит Марк, садится рядом.

МАРК. Привет.

ВИКТОР. Привет.

МАРК. Мне совсем плохо.

ВИКТОР. Да. Я понимаю.

МАРК. Понимаешь, значит. А вот я тебя — нет. Ты на хрена всё это затеял, скажи мне? Или ты опять будешь втирать мне, что ты тут ни при чем? Что всё само собой получилось?

ВИКТОР. Да. Всё само собой получилось.

МАРК. Вот не верю я тебе и всё тут. Ты решил всем нам сделать козью морду. И у тебя получилось. Поздравляю.

ВИКТОР. Никто ни в чём не виноват.

МАРК. Ну да, тебе сейчас легко говорить! Сидишь тут на скамейке и вещаешь! Тебе, кстати, морду еще никто не набил? В полицию не забирали?

ВИКТОР. Нет. Тут женщине одной пожилой помог мусор выбросить. Она меня теперь подкармливает. Сидит подолгу рядом со мной. Что-то говорит, а я её слушаю.

МАРК. Понятно. Скоро к тебе паломники ходить будут. В Индии есть такие люди, «джняни» называются. Они уединяются недалеко от населённых пунктов и начинают постигать истину. А люди ходят и подкармливают их. Вот ты как эти «джняни».

ВИКТОР. Да. Только я истину не постигаю.

МАРК. А что так? Уже постиг?

ВИКТОР. Да

МАРК. Ух ты! Ну со мной можешь поделиться?

ВИКТОР. Конечно. Вот: «То, что тебя сжимает, то и разожмёт».

МАРК. Это как? Объясни, пожалуйста.

ВИКТОР. Выясни для начала, что тебя сжимает.

МАРК. Да меня многое сжимает. Жена бросила, ребенка увезла. Другу с женой изменил. Друг сидит на остановке и просветлённым заделался. Жена друга разговаривать со мной не хочет.

ВИКТОР. Ну если я в твоём списке есть, значит могу разжать.

МАРК. Ну давай, разжимай!

ВИКТОР. У Наташи сейчас проблемы начнутся. Вернее, не у неё, а у моего бизнеса. Но это и её тоже коснётся.

МАРК. А что там за проблемы?

ВИКТОР. Свяжись с моей помощницей, Верой. Она тебя сведёт с Олегом Ивановичем, моим заместителем. Он тебе всё объяснит.

МАРК. А что, я реально могу помочь?

ВИКТОР. Да. Реально.

МАРК. Я подумаю над этим.

ВИКТОР. Хорошо. Думай.

МАРК. Да. Буду думать.

Марк уходит.

ПОЛИНА ИВАНОВНА МИЛОСЕРДОВА, пенсионерка.

— Да, я обратила внимание на Виктора. Обаятельный молодой человек. Очень вежливый. Я сразу поняла, что он переживает не самый простой период в жизни. И что ему нужна помощь. И я помогала, чем могла: еду носила, ванную ему делала, предлагала даже раскладушку у меня на кухне, но он категорически отказался. Предпочитал спать на скамейке. В принципе, ничего страшного. Время теплое, район у нас не криминальный. Отделение полиции рядом.

ПЕТР КАРАВАЙЧУК, полицейский.

— Мы пару раз подходили к нему, он спал ночью на остановке. Документы у него в порядке, и он трезвый был. Мы его просто прогоняли с остановки. Он куда-то уходил.

Потом опять возвращался и сидел. А уж к сидячему человеку тут не докопаешься. Сидит и сидит. Транспорт ждёт. Хоть всю ночь. Тут без вопросов.

ВЕРА ЖДАНОВА, помощница ВИКТОРА.

— После того, как Виктор Николаевич сел на скамейку на остановке и стал там сидеть, на следующий день в нашем «Фермер-продукте» начались проблемы. Всё завертелось: налоговая, финансовая комиссия, даже санэпидемстанция присоединилась. Я ездила к Виктору на остановку, но он не проявлял никакого интереса к своему бизнесу. Всё спрашивал, как у меня дела, то есть, чем я живу помимо работы. Раньше его это совсем не интересовало. Заместитель Виктора Олег Иванович предложил вызвать психолога, чтобы тот разобрался.

ОЛЕГ СМИРНОВ, заместитель ВИКТОРА.

— Да, я вызвал своего знакомого психолога Михаила Шихмана. У меня тоже в своё время был кризис, и Михаил помог мне из него выбраться.

МИХАИЛ ШИХМАН, практикующий психолог.

— Случай Виктора Волкова не такой уж уникальный. Скажу проще — это, можно сказать, заурядный случай. У Карла Юнга есть такой термин «энантиодрономия», что означает «встречный бег», то есть всё то, что человек избегал или подавлял в себе, вдруг выходит наружу. Это как раз характерно для человека, начинающего вступать в средний возраст. Энантиодрономические изменения бывают как в хорошую, так и в плохую сторону. Я несколько раз ездил к Виктору на остановку и разговаривал с ним. Всё, что с ним происходит — это закономерный результат его очень напряжённой жизни. А в последнее время это напряжение усилилось ещё и проблемами в семье.

Виктор мне об этом не говорил, но напряжение на работе — это прямое следствие скрытого конфликта в семье. Виктор внезапно ощутил спад напряжения, и он подсознательно связал это состояние с конкретным местом — трамвайной остановкой. Грубо говоря, ему нужно «пересидеть» на остановке какое-то время, и он обязательно сможет вернуться к прежней жизни, но уже в другом качестве.

ОЛЕГ СМИРНОВ, заместитель ВИКТОРА.

— Я, конечно, всецело доверял Михаилу, но у нас тогда начались конкретные проблемы. И ждать, когда Виктор «отсидится» на скамейке, я просто не имел права. Поэтому я обратился к его жене, Наталье. Часть акций предприятия Виктора было оформлено на неё, и она имела все юридические основания на то, чтобы Виктор наделил её своими полномочиями.

НАТАША ВОЛКОВА, жена ВИКТОРА, домохозяйка.

— Олег Иванович посвятил меня в суть дела. Бизнес Виктора стали «отжимать». Я не знаю, связано ли это было с тем, что Виктор сидел на остановке, или это началось раньше, но на бизнес Виктора стали оказывать давление. Причём очень аккуратно и при этом настойчиво. Стали предлагать ввести в бизнес «своих» людей. Надо было что-то делать. Я поехала на остановку к Виктору.

РЕКОНСТРУКЦИЯ

Виктор сидит на остановке. Подходит Наташа и присаживается рядом.

НАТАША. Привет.

ВИКТОР. Привет.

НАТАША. У тебя проблемы начались в «Фермер-продукте».

ВИКТОР. Они не начались. Они продолжаются.

НАТАША. Могут отжать весь твой бизнес.

ВИКТОР. Наш.

НАТАША. Что «наш»?

ВИКТОР. Наш бизнес. У тебя есть тоже доля.

НАТАША. Вот про это я хотела с тобой поговорить.

ВИКТОР. Хочешь я тебя сделаю генеральным директором? И свою долю на тебя перепишу.

НАТАША. Ты думаешь, я что-то смогу сделать?

ВИКТОР. Не знаю. Но если Марк предоставит тебе свою юридическую помощь...

НАТАША. Ты что, серьёзно? С какой это стати Марк будет помогать?

ВИКТОР. Он вчера приходил. Совершенно потерянный. Жаловался, что потерял вкус к жизни.

НАТАША. И что? Что, думаешь вернуть ему вкус к жизни?

ВИКТОР. Он чувствует себя виноватым передо мной. Это будет шанс для него сделать что-то хорошее для меня. Да и для тебя.

НАТАША. А тебя не смущает...

ВИКТОР. Нет.

НАТАША. Ну, хорошо.

ВИКТОР. Марк тебе позвонит.

НАТАША. Хорошо.

ВИКТОР. Приходи с нотариусом, я все документы подпишу.

НАТАША. Хорошо.

Пауза.

НАТАША. Лера приходила?

ВИКТОР. Нет. Раньше приходила. А сейчас – не ходит.

НАТАША. Хорошо. Я поговорю с ней. Ну ладно. Я пошла.

ВИКТОР. Да.

Наташа уходит.

НАТАША ВОЛКОВА, жена ВИКТОРА, домохозяйка.

– Честно говоря, я почему-то обрадовалась, что Марк будет мне помогать. Потому что ситуация, которую мне обрисовал Олег Иванович, была, прямо так скажем, устрашающая.

ОЛЕГ СМИРНОВ, заместитель ВИКТОРА.

– Вообще-то я тогда считал, да и что греха таить – сейчас считаю, что Виктор сел на остановку не просто так. Требования нам были выдвинуты очень серьёзные и очень серьёзные люди их выдвигали. Виктору надо было решать, в какую сторону двигаться. И вот в самый ответственный момент он сел на остановку. Когда он подписал бумаги Наташе, я подумал, что это какая-то стратегия, что Наташе гораздо удобней будет пойти на уступки. Но когда в дело включился Марк, то я вообще ничего не понял.

МАРК ТЕРТИШНЫЙ, друг ВИКТОРА, юрист.

– Я всё-таки включился в этот процесс. Потому что мне надо было чем-то заполнить пустоту, вызванную отъездом Наташи с Эдиком. И я даже обрадовался тому, что это было, на первый взгляд, совсем безнадёжное дело. Появился некий азарт. Но всё равно я очень сильно скучал по Ирине с Эдиком. Я часто писал Элине, но она отвечала не так часто, как хотелось мне.

ЭЛИНА БЕСЕДИНА, преподавательница фитнеса в Bali Green School.

— Эдик быстро адаптировался к новой среде, я познакомила его с несколькими русскими ребятами и они стали вместе проводить много времени. А вот Ирина как-то не находила себя. И я взяла её на курсы фридайвинга. Я сама несколько лет веду курсы по фридайвингу и предложила Ирине стать её инструктором и ввести её в мир Воды.

ИРИНА ТЕРТИШНАЯ, жена МАРКА, домохозяйка.

— Через фридайвинг я вернулась к себе. Вода — это первооснова всего живого, погружаясь в воду ты как бы сливаешься с тем, откуда ты вышел.

Ты как бы рождаешься заново, и вода забирает всё негативное, что накопилось в тебе за это время. Я стала приходить в себя. И с каждым днём я всё больше и больше была благодарна Элине за то, что она делала для меня.

ЭЛИНА БЕСЕДИНА, преподавательница фитнеса в Bali Green School.

— Я смотрела, как Ирина возвращается к жизни и мне самой становилось радостно от этого. Я стала понимать, что теперь Ирина для меня не просто подруга, а гораздо, гораздо большее...

ОЛЕГ СМИРНОВ, заместитель ВИКТОРА.

— То, что Виктор передал полномочия своей жене, я считаю большой ошибкой. А то, что он позвал своего знакомого Марка, чтобы тот разобрался с ситуацией, ещё как-то вселяло надежду. Марк взялся за это дело очень серьёзно.

ВЕРА ЖДАНОВА, помощница ВИКТОРА.

— То, что начал делать Марк, иначе как безумием я бы не назвала. Это как Дон Кихот, который решил бороться с ветряными мельницами. Ну и результат не заставил себя долго ждать.

МАРК ТЕРТИШНЫЙ, друг ВИКТОРА, юрист.

— Вечером, после очередной деловой встречи, я вдруг почувствовал себя очень плохо. Прямо совсем плохо. Кружилась голова, тошнило, перед глазами что-то мелькало, внезапно появилась слабость в теле. Хотелось спать. Я не знаю, как мне пришло в голову вызвать «скорую». Я вызвал «скорую» и тут же вырубился. А дальше вы знаете что было.

ВЛАДИМИР СУХОВ, врач скорой помощи.

— Был вызов. Мы приехали. Дверь оказалась закрыта. Похвали консьержа, у него были ключи от квартиры. Открыли квартиру и обнаружили больного. Больной находился в обморочном состоянии. Я диагностировал резкое понижение давления, тахикардию и сердечную недостаточность. После проведения необходимых профилактических мер больной был доставлен в городскую больницу №1.

СЕРГЕЙ ЛЕВИЦКИЙ, врач-реаниматолог.

— Больному был поставлен диагноз: «Коматозное состояние, вызванное тяжелым отравлением». Анализ крови пациента показал содержание в крови карбоксигемоглобина ровно 50%. Эти показания характерны для отравления угарным газом. Были проведены все соответствующие этому диагнозу процедуры.

ОЛЕГ СМIRНОВ, заместитель ВИКТОРА.

— Мне прозвонили из больницы и сказали о тяжелом состоянии Марка. А ещё про этот угарный газ. Где он мог им отравиться? Летом в квартире с открытыми окнами?

БОРИС ТЕРТИШНЫЙ, отец Марка.

— Я сразу понял, что тут что-то не то. Я знал всё, что происходило с Марком в последнее время. Я его не осуждал. У меня тоже не всё ровно складывалось с его покойной матерью. Но чтобы мой сын мог наложить на себя руки? Я в это не верил не секунды.

НАТАША ВОЛКОВА, жена ВИКТОРА, домохозяйка.

— Все эти дни я каждый день и каждую ночь молила Бога об одном: чтобы Марк пришел в себя. И вышел из этой истории здоровым.

СЕРГЕЙ ЛЕВИЦКИЙ, врач-реаниматолог.

— Спустя семь суток после инцидента больной стал выходить из коматозного состояния. А на восьмой день он пришёл в сознание.

НАТАША ВОЛКОВА, жена ВИКТОРА, домохозяйка.

— Когда я узнала эту новость, я, конечно же, обрадовалась! Но буквально за день до выхода Марка из комы я подписала всё, что мне предложили.

ОЛЕГ СМИРНОВ, заместитель ВИКТОРА.

— Что сделала Наталья? Она подписала документы на новых учредителей. Ей полагался какой-то процент без права голоса. Виктор, естественно, был вообще исключён из всех списков. Когда всё это произошло, я тут же написал заявление об уходе.

НАТАША ВОЛКОВА, жена ВИКТОРА, домохозяйка.

— Мне было страшно. Я понимала, что кома Марка — это не просто так. Потом это может коснуться меня и Леры. За Виктора я не беспокоилась, с него уже ничего нельзя было спросить.

ВЕРА ЖДАНОВА, помощница ВИКТОРА.

— Что я могу сказать? Когда я узнала про историю с Марком Борисовичем, я рассказала её своему молодому человеку Давиду, и он мне рассказал про отравление премьер-министра Грузии.

ДАВИД МЕСХИЯ, молодой человек ВЕРЫ ЖДАНОВОЙ.

— Смерть бывшего премьер-министра Грузии Зураба Жвания одна из самых загадочных и обсуждаемых. Официальная версия говорит, что отравление произошло по причине утечки угарного газа из отопительного прибора. А неофициальная версия говорит о том, что его отравили специальным ядом, который точно имитирует отравление угарным газом.

ВЕРА ЖДАНОВА, помощница ВИКТОРА.

— Я позвонила Олегу Ивановичу, как только узнала об этом. На следующий день Олег Иванович уволился. А я уволилась на следующий день после того, как уволился Олег Иванович.

ОЛЕГ СМИРНОВ, заместитель ВИКТОРА.

— Я связался с Борисом Яковлевичем, отцом Марка. И убедил его написать заявление в следственный комитет.

БОРИС ТЕРТИШНЫЙ, отец Марка.

— Я проконсультировался со знакомыми адвокатами и написал заявление в следственный комитет на предмет отравления моего сына.

АЛЕКСЕЙ КОВАЛОВ, следователь.

— Мы обследовали квартиру Тertiшного на предмет утечки угарного газа. Никаких приборов, вырабатывающих угарный газ, в квартире не было обнаружено. Действительно, существует яд под названием Пентакарбонил LLK-4, действие которого схоже с отравлением угарным газом. Яд не имеет цвета и запаха и легко растворяется в жидкостях, в том числе и спиртосодержащих. Двух граммов пентакарбонила вполне хватает для смертельной дозы. Доказать, что произошло отравление именно этим ядом по составу крови невозможно. Был проведен химический анализ всех жидкостей в доме Тertiшного на предмет нахождения в них отравляющих веществ. Результат был отрицательный. Когда пострадавший пришёл в себя и смог находиться в адекватном состоянии, он рассказал, что и где он пил и ел в течение дня, когда он был отравлен. Завтракал он дома, обедал в кафе «Распутинъ», пил минеральную воду у себя в адвокатской конторе. Был выявлен и допрошен официант, обслуживавший Тertiшного.

ЯРОСЛАВ РОГОЗИН, официант кафе «Распутинъ».

— Да, я обслуживал Тertiшного. Он часто в последнее время к нам стал заходить. У нас в кафе всего два официанта: я и Лена. Иногда его Лена обслуживала, иногда я. Долго он у нас не задерживался. Обедал и сразу уходил. Пил он в основном капучино. Но капучино делает бармен, я только подношу. А бармен не знает, кому он кофе делает. Я всё это следователю рассказал!

МАРИЯ АНТОНОВА, секретарь в адвокатской конторе.

— Воду Марку Борисовичу покупаю я. Он пьет только «Нарзан». И только из стеклянной бутылки. Каждое утро я ставлю ему нераскрытую бутылку. Он сам её открывает.

АЛЕКСЕЙ КОВАЛОВ, следователь.

— Проработав все версии с ядом, мы опять вернулись к версии отравления газом. И кое-что обнаружили.

СЕРГЕЙ ИЛЬИН, механик – эксперт.

— Была обнаружена утечка в выхлопной системе автомобиля, принадлежавшего Марку Борисовичу Тertiшному, между двигателем и каталитическим нейтрализатором. Это и явилось причиной отравления угарным газом.

АЛЕКСЕЙ КОВАЛОВ, следователь.

— В связи с тем, что в автомобиле в день отравления Тертишный провёл практически половину дня, то мы, разработав эту версию, закрыли уголовное дело за отсутствием состава преступления.

БОРИС ТЕРТИШНЫЙ, отец Марка.

— Я консультировался со специалистами. Даже если существует такая утечка угарного газа в автомобиле, то его недостаточно для того, чтобы вызвать такое отравление. Тем более летом, когда окна в автомобиле постоянно открыты. Борис не любил кондиционер, включал его в самом крайнем случае.

ОЛЕГ СМИРНОВ, заместитель ВИКТОРА.

— Я думаю, что всё было подстроено. Был яд и была специально сделана неисправность в автомобиле. Но это моё мнение. Доказывать я никому ничего не собираюсь. Это на уровне ощущений. Очень субъективно.

МАРК ТЕРТИШНЫЙ, друг ВИКТОРА, юрист.

— Когда я пришёл в себя, то быстро пошёл на поправку. Никаких последствий, слава Богу, не было. Только тахикардия немного давала о себе знать. И звон в ушах. Но это меня мало беспокоило. Когда пришли из следственного комитета выяснять, что же со мною произошло, у меня самого не было никаких версий.

Вполне вероятно, что могли отравить. За этим стояли очень серьезные люди. Потом, когда сказали, что мог угореть из-за неисправности в автомобиле, тоже, в принципе, это могло произойти. Почему бы и нет. Говорят, что были такие случаи. На самом деле, меня волновали другие вещи. Когда я был в коме, практически на том свете, то я там очень неплохо проводил время. Я танцевал. Танцевал под итальянскую эстраду. Мой отец обожал и до сих пор обожает итальянскую эстраду.

А я её терпеть не мог. Когда отец включал магнитофон, я не знал куда деваться. Мне почему-то было стыдно, что мой отец слушает такую музыку. А тут я с таким удовольствием под неё танцевал и такое получал удовольствие! Даже после того, как я вышел из комы, в моей голове звучала итальянская эстрада. И мне сразу захотелось увидеть отца.

БОРИС ТЕРТИШНЫЙ, отец Марка.

— Да, у нас с Марком очень непростые отношения были. Я работал в конструкторском бюро, а потом, в девяностые, преподавал черчение в техническом колледже. Весьма скромная профессия. А мама Марка, моя жена Людмила, всю жизнь проработала в торговле, в девяностые у ней был ларёк, потом свой магазин. У меня было такое ощущение, что Марк меня стесняется. Я понимал, что у него свои амбиции, и с точки зрения его амбиций я был очень плохим примером для жизни. Да, наверное, я не амбициозный человек, но мне никогда в жизни не было одиноко. Даже когда умерла моя жена. Сейчас я живу один, но мне всегда есть чем заняться и с кем поговорить. Жалко, конечно, что с сыном мы встречались всё реже и реже. А сейчас я уверен, что всё будет по-другому. Самое главное, что он остался жив.

МАРК ТЕРТИШНЫЙ, друг ВИКТОРА, юрист.

— Отец живёт у меня за городом, после смерти матери он продал квартиру в городе и купил дом с садом и огородом. Я напросился пожить у отца после выписки из больницы. Мне захотелось почему-то побольше побыть с ним. Ещё я спросил отца про итальянскую эстраду. Он сказал, что пластинки остались, но он их очень редко слушает. А сразу после отца ко мне вдруг пришёл Виктор.

РЕКОНСТРУКЦИЯ

Больничная палата. Марк лежит на кровати, входит Виктор.

ВИКТОР. Привет!

МАРК. Не ожидал тебя увидеть!

ВИКТОР. Ты как?

МАРК. Да нормально, вроде. Через неделю обещают выписать.

ВИКТОР. Я пришёл, чтобы попросить у тебя прощения. И попрощаться заодно.

МАРК. Ты уезжаешь?

ВИКТОР. Да.

МАРК. Далеко?

ВИКТОР. В Окунёвку. У меня же там ферма, я её в том году выкупил.

МАРК. Ты опять решил вернуться к делам?

ВИКТОР. Да. Начну всё сначала.

МАРК. Понятно. А как Наташа и Лера?

ВИКТОР. Наташа меня никогда не простит. Да и Лера, думаю, тоже. Нужно время...

МАРК. А за что тебя прощать?

ВИКТОР. Я всё это инсценировал. Всю эту историю с остановкой. Когда стали бизнес отжимать, я понял, что уже ничего сделать не смогу. Ну и решил хайпануть. Чтобы все об этом писали и говорили. И чтобы от меня эти ребята отстали. Они в последнее время шумихи боятся. Мне это Антон посоветовал, блогер наш местный. Мы с ним в Испании познакомились в прошлом году, когда отдыхали. Он мне тогда уже говорил, что Сеть многое чего может. Ну я решил использовать. Как последний шанс. Но ничего не получилось из этого. Как сказал Антон: «контент не попёр». Контент не попёр, и я всё потерял. И про вас с Наташей я ничего не знал. А тут всё вылезло.

МАРК. Это ты меня прости. Я тоже вел себя как...

Пауза.

ВИКТОР. Вот... Получается, сам падал и других за собой утянул.

МАРК. Ты действительно так думаешь?

ВИКТОР. Да. А разве не так?

МАРК. Слушай, мне интересно только одно: ты действительно изображал вот это всё? Я просто знаю тебя двадцать лет и меня очень сложно обмануть! И от тебя действительно какая-то другая энергия шла! И Лера это чувствовала!

ВИКТОР. Тут такая история. Поначалу стал изображать, а потом действительно вставило. И про ветер я тебе говорил, он действительно существует. Только он, сука, пропал. Также внезапно, как и появился. Я бы так и дальше сидел, но, когда Наташа приехала и сказала мне про тебя, я испугался. И ветер пропал. И больше не возвращался. А без ветра там делать нечего.

МАРК. Понятно.

ВИКТОР. Ирина с тобой на связь не вышла?

МАРК. Нет. Да я думаю, что и не надо ей сейчас об этом знать.

ВИКТОР. Ну, да. Что будешь дальше делать?

МАРК. К отцу поеду, поживу у него.

ВИКТОР. Может, ко мне заедешь? У меня там гостевой дом есть, баня. Там хорошо.

МАРК. Может и заеду.

ВИКТОР. Тогда я ждать буду.

МАРК. Хорошо.

ВИКТОР. Ну, я пошёл.

МАРК. Пока.

Виктор уходит.

МАРК ТЕРТИШНЫЙ, друг ВИКТОРА, крист.

— После Виктора ко мне заходила Наташа и сказала, что она теперь понимает, что по-настоящему чувствовала Ирина, когда вскрылся обман. И она сделала вывод, что все беды в этом мире из-за мужского мудачества.

НАТАША ВОЛКОВА, жена ВИКТОРА, домохозяйка.

— Ко всему произошедшему со мной я отнеслась как к уроку. Определённый этап в жизни закончился, начался другой. Я не собираюсь вычеркивать Виктора из своей жизни, но мне нужно время, чтобы успокоиться и осознать всё это. И заняться чем-нибудь.

ВАЛЕРИЯ ВОЛКОВА, дочь ВИКТОРА.

— Когда я узнала о том, что папа нас разыграл, мне стало легче. Я ведь как бы отреклась от него. Но если это всё было не по-настоящему, тогда и моё отречение тоже как бы ненастоящее. И с Дэном у меня так ничего и не получилось.

ИРИНА ТЕРТИШНАЯ, жена МАРКА, домохозяйка.

— Я все-таки узнала о том, что случилось с Марком. Вернее, не я, а Эдик. Он в свих соцсетях прочитал, ему там сообщили бывшие одноклассники. Я сразу же вышла на связь с Марком. Он к тому времени уже вышел из комы и сказал мне, что всё у него нормально, волноваться не стоит. Эдик тоже с ним поговорил. Он сильно скучает по Марку. Через месяц, думаю, надо его привезти к отцу. Ребёнок ни в чём не виноват. Я всё больше и больше убеждаюсь, что есть какая-то сила, которая, с одной стороны, двигает нами, а с другой — наказывает за поступки. Нужно просто почувствовать эту силу в себе и делать то, что подсказывает твоё сердце. Моё сердце сейчас здесь, на Бали, и я рада, что встретила в своей жизни Элину.

МАРК ТЕРТИШНЫЙ, друг ВИКТОРА, крист.

— Когда меня выписали из больницы, меня встретил отец и мы сразу поехали к нему. Через две недели я поехал в город, к себе на квартиру. И вот, как нарочно, таксист меня повёз мимо остановки Виктора. На ней не было людей, хотя в городе был час пик. Мне захотелось выйти из такси и посидеть на ней.

Я остановил водителя, заплатил ему, подошел к остановке и сел на то место, где сидел Виктор. И сразу же мне в лицо подул ветер. Я его почувствовал. Он был теплый. И он выдувал из моей головы всё сложное и неразрешимое. Оставалось только чистое и простое. Я боялся повернуть голову, чтобы не дай Бог не уйти от ветра. А через некоторое время на остановке появилась Наташа.

РЕКОНСТРУКЦИЯ

Марк сидит на остановке, закрыв глаза. К нему подходит Наташа, садится рядом. Марк открывает глаза.

НАТАША. Я знала, что ты сюда обязательно придёшь.

МАРК. Да.

НАТАША. Как себя чувствуешь?

МАРК. Хорошо.

НАТАША. Что будешь дальше делать?

МАРК. Буду защищать всех униженных и оскорблённых.

НАТАША. То есть как раньше?

МАРК. Нет. До этого я защищал зажавшихся и самовлюблённых.

НАТАША. Ну, да. Знаешь, я тоже часто сюда приезжаю. Сажу, и вот тоже как-то легче здесь становится. Недавно подумала в журналистику вернуться. Представляешь, тот журнал, в котором я начинала работать, он до сих пор есть! Правда, он в электронном виде выходит. Ну, я туда материал выслала. Обещали опубликовать.

МАРК. Материал про Виктора?

НАТАША. Ну да. Написала всё как было. И сразу легче стало.

МАРК. Понятно. Лера как там?

НАТАША. Переживала очень, что отца застеснялась. Над ней одноклассник, которому она симпатизировала, смеялся. Отправила её к отцу на ферму. Она так обрадовалась! Никогда я её такой счастливой не видела. А планировала же ехать в Новую Зеландию!

МАРК. Хорошо.

Пауза.

НАТАША. Ну, что? Я поеду, наверное?

МАРК. Давай. А я ещё немного здесь посижу.

Наташа уходит. Марк сидит на остановке с закрытыми глазами, блаженно улыбаясь.

ЛЕОНИД КОХ, автор международного бестселлера «Останови этот мир и загляни ему в глаза».

— Мне часто задают вопрос, что послужило основной идеей создания моей книги. И я всегда рассказываю про этот случай. Мне было сорок пять лет и я был, можно сказать, на грани своего существования: я пережил развод, проблемы на работе и затяжную депрессию. Но я из последних сил пытался выкарабкаться из этой скверной ситуации, в которую меня загнала жизнь. И, чем больше я сопротивлялся, тем хуже мне было. И вот, однажды мне стало совсем плохо. Прямо посреди улицы. Я понял, что я умираю. Из последних сил я добрался до остановки и сел на скамейку. Я не помню, сколько времени я сидел, но достаточно долго. Через некоторое время мне стало немного лучше. И тут я обратил внимание на человека, который всё это время сидел рядом со мной. Люди приходили, ждали транспорт, садились на него и уезжали, а этот человек спокойно сидел на остановке. Я понял, что он никуда не едет. Но, в тоже время, он сидит на остановке. Он, с одной стороны, находится в самой гуще жизни, а с другой стороны, как бы вне её. И от этого человека исходила такая приятная, такая теплая энергия, что я сразу понял, почему мне стало лучше. Я посидел с ним ещё некоторое время и в моей голове возникла основная идея книги «Останови этот мир и загляни ему в глаза». Ну а дальше вы сами знаете, что произошло. Я создал S.T.O.P-технику, которая, не побоюсь этого слова, изменила наш мир.

На сегодняшний день S.T.O.P-техника, направленная на погружение в жизнь, без полного вовлечения в неё, практикуется более чем в 70-ти стран мира. Эта техника рекомендована экспертами ВОЗ как одна из эффективных психологических практик для поддержки душевного равновесия и борьбы с депрессией.

КОНЕЦ.

Anotace

Jméno a příjmení:	Kateřina Konvičná
Katedra:	Katedra slavistiky
Vedoucí práce:	Mgr. Martina Pálušová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2024
Název práce:	Překlad současné ruské divadelní hry s komentářem German Grekov – Ostanovka
Název v angličtině:	Annotated Translation of Contemporary Russian Theatre Play German Grekov – Ostanovka
Anotace práce:	Cílem práce je vytvoření funkčně ekvivalentního překladu současné ruské divadelní hry „Ostanovka“ od ruského dramatika Germana Grekova, který bude srozumitelný českým čtenářům.
Klíčová slova:	Překlad, German Grekov, Ostanovka, současné ruské drama
Anotace v angličtině:	The aim of the thesis is to create a functionally equivalent translation of the contemporary Russian play „Ostanovka“ by Russian dramatist German Grekov, which will be understandable to Czech readers.
Klíčová slova v angličtině:	Translation, German Grekov, Ostanovka, contemporary Russian drama
Přílohy vázané v práci:	1
Rozsah práce:	99
Jazyk práce:	Český jazyk